DE

ADVERBIIS GRAECIS.

DISSERTATIO INAUGURALIS

QUAM AD SUMMOS

IN PHILOSOPHIA HONORES

AB AMPLISSIMO

PHILOSOPHORUM ORDINE LIPSIENSI

RITE IMPETRANDOS

SCRIPSIT

EUGENIUS FROHWEIN

THURINGUS.

LIPSIAE

TYPIS MELZERI.

MDCCCLXVIII.

GEORGIO CURTIO
CAROLO GUSTAVO HEILANDIO
MAURICIO SCHMIDTIO

HASCE STUDIORUM PRIMITIAS

PIO GRATOQUE ANIMO

OFFERT

AUCTOR.

ARGUMENTUM.

CAPUT I.

CAPUT II.

CAPUT III.

CAPUT I.

DE ADVERBIIS GRAECIS IN UNIVERSUM AGITUR.

De adverbiis Graecis commentationem scribere qui instituit, eum grammaticorum veterum de iis praecepta nefas quidem est silentio praeterire; ea autem quam sint diversa ac saepenumero non solum obscura verum etiam perversa quum neminem mediocriter modo in hoc litterarum genere versatum fugiat, illa examinanda, ne extra angustos fines terminosque, quales sunt huic libello constituti, egrediar, satius duxi in aliud tempus differre, praesertim quum ad quaestionem eam quam mihi proposui absolvendam fere nihil afferant momenti. Nunc solus Aristoteles dignus videtur qui commemoretur. Is enim, qui, quum omnino eruditionem et multiplicem litterarum doctrinam cum philosophia conjungeret, grammaticae quoque si minus, id quod veteres aliquot scriptores judicarunt, auctor, [1]) at ejus certe amplificator erat, loco quodam (Top. VI, 10) formas quales sunt *ὠφελίμως* et *ποιητικῶς* esse dicit *ὀνόματα* aut *πτώσεις ὀνομάτων*. Quod quam vere dictum sit, spero fore ut mox intellegatur. Id enim mihi proposui, ut doceam vocabula illa quae vulgo *Ἐπιρρήματα* sive Adverbia appellantur nihil aliud esse nisi — paucis quibusdam exceptis — formas quas dicunt casuales. Quarum multae cum casibus obliquis qui in usu sunt mire congruunt, quum alia adverbia, id quod

1) Dio Chrysost. or. 53. p. 563: *Ἀριστοτέλης ἀφ᾽ οὗ φασι τὴν κριτικήν τε καὶ γραμματικὴν ἀρχὴν λαβεῖν.*

facillimum est ad intellegendum, tanquam vestem induerint genetivi, alia dativi, alia accusativi; multae suffixorum quorundam ope formatae sunt, quorum significatio similitudinem et cognationem cum casuum terminationibus non dissimulat; his accedunt autem permultae quarum vestes illorum corporibus accommodari non possunt: quae quum vestigia prae se ferant casuum paullatim quasi defunctorum, quorum munera syntactica plerumque casus superstites susceperunt [2]), reliquiae putandae sunt temporis cujusdam quo Graecorum lingua majore quam postea casuum copia utebatur. Sicuti enim physici nostri et ex argonautae sepiae omninoque paucorum illorum ex cephalopodis superstitum natura et ex ammonitarum orthoceratitarum goniatitarum ceterorumque hujus generis intermortuorum reliquiis copiosissimum olim cum formae tum speciei varietate fuisse cephalopodorum genus haud spernendis argumentis judicant: ita nobis, ex quo homines doctissimi et sagacissimi, quorum duces ac signiferi non Mezzofantii isti sunt qui omnium disciplinarum et linguarum peritissimi esse sibi videntur, sed Boppii Humboldtii Grimmii Pottii alii linguis Indogermanicis diligenter comparatis linguae imaginem antea opertam et quasi pulvere obductam ostenderunt nitidis et speciosis coloribus pictam ejusque vitam sive historiam ex tenebris ac nebulis in lucem protraxerunt clarissimam et judicii acumine errores inveteratos expulerunt permultos, ita nobis, inquam, non dubitandum est quin fuerit quondam tempus quoddam quo cum aliorum tum Graecorum lingua etiam laetius uberiusque quam illis temporibus ex quibus ad nos prima ejus pervenit notitia floruerit. Irrisores quidem et contemptores studiis illis et fuerunt multi et adhuc sunt; esse autem permultas res, grammaticas potissimum, quas qui recte tractare ac perspicere velit, non angustis unius linguae finibus

2) Cf. G. Curtius Verhandlungen der philologenversammlung in Meissen [1863] p. 48 sq. — B. Delbrück Ablativ localis instrumentalis im altindischen lateinischen griechischen und deutschen Berl. 1867.

contineri sed plurimarum comparationem adhibere debeat, vel acerrimi eorum adversarii facere jam non possunt quin concedant. Quid? Ipse Lobeckius magnam vim ac potestatem ad leges linguae perscrutandas et illustrandas in illis inesse libere professus est.

Jam quum dicimus Graecorum linguae copiam fuisse quondam casuum majorem, tantum abest ut de quindecim illis casibus cogitemus quos linguae Finnicae proprios esse grammatici docent — de nominativo genetivo indefinitivo s. partitivo caritivo essivo illativo comitativo instrumentali s. adverbiali inessivo elativo adessivo ablativo prosecutivo allativo mutativo, quem numerum etiam amplificari posse affirmant[3]) — ut septem illos dicamus admodum vivaces in venerabili lingua Sanscrita quae non parens, ut nonnunquam fit, sed soror aetate prior habenda est linguarum Indogermanicarum, quibus est, ut cum Ovidio Met. II, 13 loquar, „facies non omnibus una, nec diversa tamen, qualem decet esse sororum.“ Quaerentibus jam praeter nominativum genetivum dativum accusativum nobis occurrunt et locativus, qualis cernitur in *οἴκοι domi*, *χαμαί humi*, et instrumentalis (*πάντῃ*) et ablativus de quo mox plura dicemus. Vocativus, quem linguae Indogermanicae in singulari tantum numero aut thematis aut nominativi forma indutum exhibent, agmen clauderet, si modo esset cur in casuum numero poneretur — id quod fere fieri solet —, cum neque ipse suffixo quodam sit insignis, neque nomen illud quod in vocativo collocatum esse dicimus unquam strictis illis orationis legibus obedire coactum sit, sed liberius semper interjectionis instar sermoni adiciatur vel inseratur.[4])

Quibus expositis priusquam de formis in *-ως* et *-ω* ex-

3) Cf. Kellgren Grundzüge der finn. sprache p. 49 sqq. — Schleicher Compendium [2]p. 515.

4) Cf. G. Curtius Zur chronologie der indogerm. spr. p. 66 sq. abhandl. der philol.-histor. cl. der k. saechs. gesellsch. d. wissensch. tom. V. no. 3. p. 250 sq.

euntibus agam, pauca videntur de adverbiorum generibus et de *ἐπιῤῥήματος* nomine dicenda.

Ac primum quidem *ἐπιῤῥήματος* nomen quum, quod sciam, neque apud quemquam Aristotele superiorem neque in ejus superstitibus hodie libris legentibus occurrat, non dubitandum est quin eo sit recentius. Quis autem fuerit vocis auctor, quis est qui dicat? Hoc unum scimus illum putandum esse vel superiorem Aristarcho vel ejus aequalem, quum hic, si fides habenda est Quintiliano I, 4, 20, „unus ex idoneis duntaxat auctoribus fuerit qui octo orationis partes secuti sunt." Itaque non improbabile est vocis inventorem fuisse unum ex iis qui tralaticiam illam de octo orationis partibus, quarum una est *ἐπίῤῥημα*, doctrinam condiderunt. Quae quando condita sit et a quo quum hoc et ipsum neque ex Graecis neque ex Latinis grammaticis compertum habeamus, res et in medio est relinquenda neque unquam, opinor, ad liquidum perduci poterit.

Sed quaerentibus nobis quid veteres nomine illo indicare voluerint, ipsi paratiores sunt ad respondendum. Diserte enim nonnulli certe grammatici *ἐπίῤῥημα* esse quasi adjectivum verbi, *ἐπίθετον ῥήματος*, docent. Quod quo facilius perspiciatur, aliquot locos ex Graecorum libris adscribam: Schol. Dion. Thr. Bekk. An. p. 931, 28: *Εἰρήκαμεν* (p. 924, 4), *οτι τὸ ἐπίῤῥημα πρὸς ῥῆμα φέρεται· διὸ καὶ οὕτως ὠνομάσθη.* — p. 933, 18: *ἐπίῤῥημα . . . ἐπίκειται ἀεὶ τῷ ῥήματι· ἄνευ γὰρ ῥημάτων οὐ συγκλείει διάνοιαν. Ἰστέον δὲ ὅτι ὅπου ἐπίῤῥημά ἐστι, πάντως καὶ ῥῆμα· ὅπου δὲ ῥῆμα, οὐ πάντως ἐπίῤῥημα.* — 24: *ἐκ τῆς συντάξεως δὲ εἴληφε τὸ ἐπίῤῥημα τὴν ὀνομασίαν. διὰ τοῦτο γὰρ ἐπίῤῥημα λέγεται, ἐπειδὴ ἐπί τι ῥῆμα φέρεται.* Planud. *περὶ συντάξ.* p. 113, 30: *ἐπίῤῥημα τῇ δυνάμει ἐπίθετον τοῦ ῥήματός ἐστι, ὡς καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα τούτου δηλοῖ.* Idem statuisse Latinos grammaticos et ex Adverbii nomine, quo Graecorum *ἐπίῤῥημα* accurate vertendo reddebant, et ex Donati Diomedis Prisciani aliorum de ea re placitis liquidissime apparet.

Videmus igitur ab his omnibus, qui ut in aliis multis

sic in hac parte plus minus Apollonium secuti videntur, hoc omissum esse adverbia etiam addi posse aliis orationis partibus, quod quidem quomodo excusari possit, ego non video, et vocabulum illud habitum esse pro composito ex *ἐπί* et *ῥῆμα* ortum, quod Schol. Dion. Thr. p. 933, 33 disertis verbis dicit: *σύνθετον δέ ἐστι τὸ ἐπίρρημα παρὰ τὴν ἐπί πρόθεσιν καὶ τὸ ῥῆμα. ἅμα δὲ τῇ συνθέσει πεπλεόνακε τὸ ρ̄, ὡς καὶ τὸ ἄρρωστος.*

Sed quaeritur num haec opinio vera sit ac recta. Dubitatum de ea est cum ab aliis tum a K. E. A. Schmidtio[5]. Is enim *ἐπίρρημα* illud et esse *σύνθετον* et significare aliquid, quod *ῥήματι* addatur sive adiciatur, negat. Esse dicit potius *παρασύνθετον* sero formatum, quumque ad verbum *ἐπειρῆσθαι* pertineat, significare — ipsius verba ne male vertendo corrumpantur adscribo — *ein dazugesprochenes* aeque atque *ἐπίγραμμα ein dazugeschriebenes. wozu geschrieben oder gesprochen*, inquit, *das ist so wenig in diesem wie das ähnliche in irgend einem ähnlichen Worte (ἀπο-ἐπι-προσ-ὑποβάλλειν) gesagt, die umgebung des wortes wird darüber auskunft zu geben haben.* Sed ne quem pigeat quod virum doctissimum diutius loquentem facio, missis his me non dubitare lubenter profiteor quin Schmidtii de hac re sententia sola videatur vera. Perquam enim commode quadrantem eam video in adverbiorum usum ac potestatem, quam veteres illi finibus nimis angustis circumscripserunt.

Quantum autem grammaticorum Graecorum — missos facio Latinos — interfuerit totum adverbiorum agmen, in quo multa quoque vocabula et significatione et forma illis dissimillima inepte posuerunt, in species quam plurimas distribui, ex Dionysii Thracis potissimum grammatica videre

---

5) K. E. A. Schmidt Beiträge zur geschichte der grammatik Halle 1859. p. 491 sqq.

6) Aliter Schoemann. Animadversiones ad veterum grammaticorum placita de adverbiis. Gryphisw. 1860.

licet, qui adverbia, postquam propter schema alia *ἁπλᾶ* alia *σύνθετα* esse dixit, in species a significatione appellatas distribuit viginti sex, quas enumerare et longum et supervacaneum est, neque quemquam hodie esse puto qui toto corpore atque omnibus unguiculis ut dicunt pro illa nomenclatura dimicare animum inducat. Quodsi quis tamen perseveret adverbiis ex significatione nomen imponere, ei haec quattuor genera sufficient: *τοπικά*, (*ὧν σχέσεις εἰσὶ τρεῖς, ἡ ἐν τόπῳ, ἡ εἰς τόπον, ἡ ἐκ τόπου*), *χρονικά*, *ποιότητος*, *ποσότητος*. Quoad haec scriptiuncula intra morphologiae fines versabitur, nulla opus erit vocabulorum illorum distributione neque a schemate sumpta neque a significatione. Facem nobis praeferent eorum terminationes, nonnunquam etiam *εἶδος* quod dicitur auxiliabitur.

His quae necessario praemittenda videbantur absolutis jam ad rem ipsam accedo statim ab adverbiis in *-ως* et *-ω* cadentibus initium facturus.

CAPUT II.

DE ADVERBIIS ABLATIVI FORMA PRAEDITIS.

§. 1. *De ablativi suffixo.*

Casum illum, cui C. Julium Caesarem nomen ablativi imposuisse ex fragmento quodam librorum De Analogia ab eo scriptorum compertum habemus, non solum apud Romanos sed etiam in aliis linguis Indogermanicis, ut in Sanscrita Bactriana Osca Umbrica vivacem esse quum viri docti studiis linguisticis dediti viderent, quaerebant, num forte Graecorum quoque sermoni possent vindicare. Atque Boppio viro sagacissimo contigit ut eum adverbiis in -ως et -ω cadentibus a superiore tempore velut hereditate relictum perspiceret; moxque multi alii exstiterunt quibus persuasum esset repertam esse viam non relinquendam sed aperiendam et muniendam. Unde factum est ut hodie sint qui caput quassantes mirentur, et cum ab G. Hermanno viro quamvis clarissimo in libro de emendanda ratione Graecae grammaticae p. 137 traditum legunt recentiorem Latinorum sermonem sextum casum adjecisse ablativum, vel p. 141 sq. ratione logica demonstratum, qui factum sit ut ablativus casus et dativus in Graeca lingua et vetere Latina nullum formae discrimen habeant, et cum praeceptum illud simplicissimum quidem sed mirum quantum perversum, quod plurima adverbia ab adjectivis ita formari jubet ut aut postrema genetivi pluralis consonans ν in ς, aut terminatio -ος modo nominativi modo genetivi propria in -ως mu-

tetur, a recentioribus nostraeque aetatis grammaticis decantatum inveniunt. Tale quid a veteribus grammaticis et praecipi et non refelli potuisse non mirum est atque condonandum, quum ut in ceteris disciplinis sic in hac parte veram rationem multas variasque ob causas ab iis perspici non potuisse manifestum sit. Aegrius autem ferendum est, quod ex nostratibus nec defuerunt nec desunt qui, nescio quo studio moti et occaecati, vera ratione spreta ad vanam plane et absurdam confugiunt; idque maxime mireris in Buttmanno viro si minus de rebus etymologicis, ubi ut Lobeckius aliquo loco judicat *ψεύδεα πολλὰ λέγειν* solitus est, at omnium consensu optime merito de rebus grammaticis. Is enim, postquam (Gramm. [2]II. p. 334, 4) rectissime docuit *-ως* illud jure pro terminatione quadam ad adjectivum flectendum pertinente haberi posse, statim veris falsa admiscet legem istam proferens ac sanciens. Quae quam vitiosa sit, cum jam alii demonstrarint, non opus est multis hic repetere. Satis habemus commemorasse nullo unquam modo fieri posse ut *-ως* illud nunc ab hoc nunc ab illo adjectivi casu proficiscatur.

Sed audiamus rationem veram a viris doctissimis propositam multisque jam probatam. Ortum igitur est *-ως* ex *-ωτ* eodem modo quo *κέρας* ex **κερατ* (cf. gen. *κέρατ-ος*), *τέρας* ex **τερατ* (cf. gen. *τέρατ-ος*), *εἰδός* ex **εἰδϝοτ* (cf. gen. *εἰδότ-ος*), lege illa in lingua Graeca vigente, qua, quum vetitum sit ullum vocabulum vere Graecum consona muta concludi, littera *τ* aut in *ς* mutanda aut abicienda est. Optime autem respondet *-ως* illud sive *-ωτ* suffixo *t* = *at* = *ât* (cf. Schleicher, Compend. [2]§. 251), quo et in lingua Sanscrita ablativus in vocibus vocali *a* terminatis atque in pronominibus a genetivo distinguitur et in lingua Zendica omnium nominum ablativus formatur. Adde quod in linguis Italicis pro tenui *t* positam esse videmus mediam *d*, quae, quum in sermone Osco semper servata sit, in Umbrico plane evanuit, in Latino autem antiquissimis temporibus integra vigebat, id quod ex columnae rostratae inscriptione et senatuscon-

sulto de Bacchanalibus aliisque reliquiis optime intellegi potest. Quae quum ita sint, non audiendi sunt qui *d* illud, cujus primus mentionem fecit Quintilianus I, 7, 12, paragogicum sive ephelcysticum esse censent. Antiqui illius ablativi exempla cum et in Corsseni Mommseni Schleicheri aliorum libris et in Corpore Inscriptionum Latinarum inveniantur hic repetere piget. Hoc unum non est praetereundum a vero non videri aberrasse eos, qui cum ex rebus aliis tum ex „facilumed" quod est in SC. de Bacchan. adverbia quoque omnia in - *ê* cadentia ablativos esse coniciant; neque enim Boppii in iis veteris locativi vestigia inesse arbitrantis [7]) licet gravissima auctoritate deterriti adjectivorum in *-us* (*-er*) *-a -um* terminantium characterem *o* demonstrant ad fingendum adverbium tanquam vocalem conjungentem adscivisse litteram *i* (vel *e*): inde ortum esse primum - *oi* - *t*, deinde certis quibusdam legibus aliunde sancitis - *ei* - *t*, - *i* - *d*, - *e* - *d*, denique expulsa ablativi nota - *ê*: doctus, docto-, doctoi - *t*, doctei - *t*, docti - *d*, docte - *d*, docte [8]). Cujus anomaliae causam quaerenti mihi non dubium est quin Latini, ut aliquid sit quo inter se differant adjectivi forma adverbialis et nominalis, varia illa usi sint ratione. Nonnunquam fieri ut -*ê* illud primitus productum brevi cedat, non mirabimur memores quam quantamque vim exerceant et frequens usus, quem tyrannum esse in proverbio est (*benĕ*, *malĕ*) et leges metricae quas poetis vel ingeniosissimis vincula interdum injecisse exemplis sat multis comprobatur [9]).

Sed revertamur ad Graecorum -*ως* et videamus quo modo se conjungat cum thematis. Atque thematis pronominum quorundam et earum vocum quae vel adjectiva sunt

---

7) Gramm. III. p. 478**.

8) Vid. G. Curtius De nominum Graec. form. p. 26. Schleicher Compendium [2]p. 253 not. 2. Corssen Ueber aussprache vokalismus und betonung der latein. spr. I. p. 335.

9) Vid. Corssen Ueber aussprache l. l.

vel eorum prae se ferunt speciem ita adjungitur ut characterem si *ο* (*α*) est perire, aut si mavis nullo vestigio relicto secum coalescere, si consona in flexione elisionem patiens (*σ*, *F*), evanescere, sin neutrum, locum tenere jubeat: contractio denique sive *συναίρεσις*, si cui locum habere licet, ceterorum casuum analogiam sequitur. Quae res quo melius intellegatur, nonnulla mihi liceat afferre exempla:

εὐδαίμων	εὐδαιμον-	εὐδαιμον-ωτ	εὐδαιμόν-ως
πᾶς	παντ-	παντ-ωτ	πάντ-ως
χαρίεις	χαρι[F]εντ-	χαριεντ-ωτ	χαριέντ-ως
σοφός	σοφο-	σοφο-ωτ	
		σοφωτ	σοφῶς
ἁπλόος	ἁπλοο-	ἁπλοο-ωτ	
		ἁπλοωτ	ἁπλόως=ῶς
	πο-	πο-ωτ	
		πωτ	πῶς
σαφής	σαφεσ-	σαφε[σ]-ωτ	σαφέως (ῶς)
ἡδύς	σFᾱδυ=ἡδυ-		
	σFᾱδεF=ἡδεF-	ἡδε[F]-ωτ	ἡδέ-ως
θρασύς	θαρσ-υ-=θρασ-υ-		
	θαρσεF-=θρασεF-	θρασε[F]-ωτ	θρασέ-ως

§. 2. *De adverbiis in -ω.*

Sicut hic dentalem in sibilantem mutatam cognovimus, ita in aliis adverbiis pro rata parte non ita multis eam aeque evanuisse videmus atque in neutris in *-μα* cadentibus (*ὄνομα ὀνόματ-ος*, *σῶμα σώματ-ος*) saepeque in flexione verborum (*ἔφερε*[-τ], *ἔφερον*[-τ], *ἔδειξε*[-τ] = Sanscr. ádikshat, *ἔδειξαν*[-τ] etc.). Huc sine dubio referenda sunt quae a praepositionibus proficiscuntur, velut *ἄνω κάτω* etc. (cf. Sanscr. purástât *vorn*, adhástât *unten*) et ante omnia quae in comparativo et superlativo terminationibus *-τέρω* et *-τάτω* utuntur. Quibus percommode respondent Latinorum: raro perpetuo sempiterno aeterno sero subito merito alia.

De his adverbiis quid nonnulli sentiant, non alienum videtur brevi hic commemorare. Ac primum quidem W. Christius[10] dubitat, in adverbiis localibus *ἄνω κάτω ἔξω ἔσω* etc. ι interierit (*ἄνωι* etc.), an κ (*ἄνωκ* etc.) spectans ad Sanscr. radicem ank', *currere*, quacum praepositiones componantur: prak' *vorwärts*, njak' *niederwärts*, arvak' *herwärts*, parak' *abwärts*. Haec sententia num digna sit quae illi anteferatur, ego dijudicare non ausim. Quod autem H. Usenerus[11]) Hartungium[12]) secutus dixit, adverbia localia in -*ω* exeuntia locativos esse quorum -*οι* productione primum in -*ῳ*, ut in dativis, deinde in -*ω* abierit, nequaquam potest comprobari, quod in vocum terminationibus haec mutatio linguae legibus fieri vetita est. Inductus est vir doctissimus in hunc errorem iota illo, quod adverbia illa nonnunquam vel in optimis codicibus comitans invenitur, et grammaticorum quorundam praeceptis, quibus hac in re majorem fidem habet quam gravissimis cum aliorum tum Herodiani technicorum principis testimoniis. At maximi putanda esse censeo quae leguntur in Et. Magn. 544, 12: *κύκλῳ ἐπίρρημα τοπικὸν . . . ἔχει τὸ ι προσγεγραμμένον ὡς ἀπὸ δοτικῆς. τὸ μέντοι πόρρω καὶ ἔξω καὶ ἄφνω οὐ παρὰ δοτικάς. διὸ οὐδὲ προσγεγραμμένον ἔχει τὸ ι.* et 663, 21: *ὅσοι τὸ ἐγγυτέρω καὶ ἐγγυτάτω καὶ τὰ ὅμοια σὺν τῷ ι βούλονται γράφεσθαι, ἀπὸ δοτικῆς λέγουσιν αὐτὰ εἶναι. καὶ λέγει ὁ Ἐπαφρόδιτος, ὅτι τινὰ τῶν ἀρχαίων ἀντιγράφων σὺν τῷ ι εἶχον αὐτὰ γεγραμμένα. κρεῖττον δέ ἐστι χωρὶς τοῦ ι ταῦτα γράφεσθαι. λέγει δὲ ὁ τεχνικός, ὅτι εἴ τις τὸ ἔξω σὺν τῷ ι γράφει, ἐπειδὴ οἱ Συρακούσιοι ἔξοι λέγουσιν, οὐκ ἐπιχειρεῖ καλῶς.* Cf. praeterea 350, 6.

Jam proferam ea quorum comparativus et superlativus in -*ω* exeunt:

---

10) W. Christ Griech. lautlehre p. 91.

11) In Fleckeiseni annalibus 1865 p. 248 sqq.

12) Hartung Ueber die casus 1831 p. 199 sqq.

ἄνω — ἀνωτέρω: Herod. 1, 190. 8, 130, 132. Aeschyl. Prom. 312. Xen. An. 1, 4, 16. 4, 2, 25. Equ. 1, 4. 7, 10. Plat. Rep. 6. p. 511 A. 7. p. 534 D. 8. p. 568 E. Crat. p. 396 C. Legg. 9. p. 880 B etc. — *ἀνωτάτω*: Herod. 7, 23. Aristoph. Pl. 1206. Pac. 207. Xen. H. Gr. 4, 1, 41. Plat. Rep. 6. p. 511 D.

κάτω — κατωτέρω: Aristoph. Ran. 69, 1430. Plat. Phaed. p. 112 D. p. 113 B. — *κατωτάτω*: Et. Magn. p. 344, 2; nonnulli ap. Diod. 2, 13, ubi alii *κατώτατον*.

ἔσω—ἐσωτέρω: Herod. 8, 66 fin. Hippocr. de artic. p. 783 E. — *ἐσωτάτω*: Hippocr. de oss. nat. p. 276, 18. de artic. p. 785 C.

ἔξω — ἐξωτέρω: Aeschyl. Cho. 1023. Aristot. Metaph. 9. 4. p. C. 1055, 25. — *ἐξωτάτω*: Plat. Phaed. p. 122 E. Rep. 10. p. 616 E. Aristot. h a. 1, 4. Hippocr. de oss. nat. p. 276, 18.

πόρρω — πορρωτέρω: Plat. Rep. 7. p. 526 E. Legg. 11. p. 932 C. Alcib. I 131 A. C. alibi. Isocr. or. 6. 42. p. 124 C, ubi cod. Urb. *πόρρω*. — *πορρωτάτω*: Plat. Tim. p. 70 E. Isocr. or. 17, 19. p. 362 D. or. 3, 37. p. 34 C. Demosth. p. 499, 24. Antiatt. in Bekk. An. p. 111, 14.

πρόσω — προσωτέρω: Herod. 2, 175. 3, 45. 4, 16. 5, 10. 6, 124. 8, 122. Dionys. A. R. 3, 36. *προσσωτέρω* Maxim. *περὶ καταρχ.* 395. — *προσωτάτω*: Herod. 2, 103. 4, 43. Xen. Cyr. 1, 4, 6. 2, 1, 11. Plut. Them. c. 7. Soph. Ai. 731 ex codd. cf. Lobeck. [3]p. 279.

πρό — προτέρω: Hom. *Δ* 507. *Ε* 672. *Ι* 192. 199. *Κ* 409. *Σ* 387. *Ψ* 490. 526. *δ* 36. 667. *ε* 91. 417. *ι* 62. 105. 565. *κ* 77. 133. *ξ* 356. *ο* 109. *ω* 474. Apoll. Rh. *Α* 919. Callim. Dian. 72. Hesych.

ἀπό — ἀπωτέρω: Plat. Phaedr. p. 254 C. Rep. 5 p. 449 *B*. Demosth. p. 1066, 26. Aesch. c. Ctes. 535, 143. Polyb. 15, 6, 2. 4, 35, 13. — *ἀπωτάτω*: Demosth. p. 675 extr. Fr. poet. ap. Diod. Exc. Vat. p. 123. Soph. OT. 137. Plutarch. saepissime.

ὑπέρ — ὑπερτέρω suspectum ap. Themist. or. 11. p. 152 C.
ἀγχοῦ, ἄγχι — ἀγχοιέρω lexica praebent sine auctore. — ἀγχοτάτω: Herod. 2, 169. 4, 35, 73. 6, 102. 7, 64, ubi alii -τατα, 73. 74. 80. 89. 91. 8, 122. 135. Appian. de reb. Pun. c. 186, ubi restituit Schweigh. pro vitioso ἀγχιάτω.
ἀσσοτέρω: Hom. ρ 572. τ 506. cf. Cram. An. Ox. 1, p. 64. 8. — ἀσσοτάτω: Anth. Pal. 9. 234, 2. 430, 7.
ἐγγύς — ἐγγυτέρω: Soph. OC. 1216. Ion ap. Athen. 13, 604 C. Thuc. 2, 21. 89. 4, 73. Isocr. or. 15 (Antid.) §. 181 ed. Bait. et Saupp. Plat. Legg. 7. p. 515 D. 9. p. 583 A. Demosth. p. 305, 21. — ἐγγυτάτω Soph. Ant. 933. Thuc. 3, 61. Xen. Comm. 1, 6, 10. Plat. Soph. p. 264 E. Lys. or. 1. §. 41. Demosth. p. 1067, 12. p. 1068, 7.
ἑκάς — ἑκαστέρω: Hom. η 321. hymn. in Bacch. 29. Apoll. Rh. Β 855. Eurip. Herc. f. 1648. Herod. 3, 101. 6, 108. 7, 49. 8, 60. 9, 2. 122; quod ap. Theocr. 15, 7: Τὺ δ' ἑκαστοτέρω ἔμ' ἀποικεῖς legitur, suspectum est cum propter formam tum propter scripturam; cod. enim unus certe praebet ἑκαστέρω. — ἑκαστάτω: Hom. Κ 113. Herod. 4, 33. 204. 9, 14. 1, 134. cf. Hippocr. de art. p. 785.
τηλοῦ — τηλοτέρω: Arat. 1050. Paul. Sil. Anth. Pal. 5, 301, 1. Hippocr. p. 821 E. — τηλοτάτω: Hom. η 322.
μακράν — μακροτέρω var. lect. ap. Plat. Soph. p. 258 C. cf. infra μακροτέρως. — μακροτάτω: Long. Past. 3, 17. Diogen. Ep.
ἔνδον — ἐνδοτέρω: Diodor. 2, 8. Plut. Mor. p. 53 F. p. 82 D. p. 411 A. p. 656 F. Arat. c. 43. Cat. M. c. 5. Themist. or. 1. p. 2 C. 4. p. 51 C. Joseph. AJ. 15, 11, 3. Pollux 9, 33. — ἐνδοτάτω: Plut. Mor. p. 918 F. Lucian. Amor. c. 16.
ὑψοῦ — ὑψοτέρω lexica praebent sine auctore. — ὑψοτάτω: Bacchylid. ap. Athen. 2. p. 39 E (= Bergk. PLG [2]p. 971. Nr. 27 v. 5.)
πέρα (ᾳ), πέραν — περαιτέρω: Aesch. Prom. 249. Soph. Trach. 663. 948. Eur. IT. 274. Andr. 270. Aristoph. Av. 1500. Thesm. 705. Xen. Mem. 3, 13, 5. Plat. Phaed. p.

107 B. Phaedr. p. 239 D. Gorg. p. 481 C. Rep. 3. p. 407 B. Demosth. p. 688, 14. p. 1182, 25. Aeschin. c. Ctes. 417, 24. 471, 80; ap. Apoll. Rh. *B* 425 libri nonnulli, alii autem *παροιτέρω* quod Merkelius recepit.

πλησίον — *πλησιαιτέρω*: Herod. 4, 112.

§. 3. *De adverbio οὕτως οὕτω.*

Sunt vero etiam, quae, quum dentalem modo abiciant modo in sigma mutent, quasi ancipiti sint naturá, veluti *ἄφνως ἄφνω* inprimisque quod omnium longe est frequentissimum *οὕτως οὕτω*, de quibus jam veteres technici disceptantes, utrum ς antiquitus ad formas pertinuerit an postea additum sit, sat multa argutius quam verius commentati sunt. Neque vero solum apud veteres dissensio erat, sed a recentioribus quoque res non semel in controversiam vocata est, unde factum ut, qui *οὕτω* primitivum esse affirmant, ab iis qui negant acriter impugnentur. Pro illa sententia Buttmannus [13], pro hac Schaeferus [14]) propugnat. Ego neglecta illa Solonis lege neutrius partis sum, quum totam istam disceptationem plane supervacaneam esse censeam; nam sigma illud non extrinsecus adjectum est, id quod ex iis quae supra diximus elucet, sed littera est elitica ablativo attributa, cui nonnunquam, ut alibi quoque, fugam capessere licet. Quae quum ita sint, non est, quod diutius hac in re versemur. Multo plus autem lucri cum grammaticis nostris tum scriptorum editoribus afferretur, si quis quaerentibus nobis, qui factum sit ut adverbio *οὕτως* — nihil enim dicam de reliquis rarius occurrentibus — Graeci, exceptis Ionibus qui constanter *οὕτω* scripserunt, sigma nunc tribuerint nunc detraxerint, accurate et in omnes partes apte respondere posset. Nam quantumvis ex philologis multi iidemque doctissimi certae cuidam legi a scriptoribus observatae inda-

---

13) Buttmann Gramm. II. p. 340. not. 5.

14) Ad Plutarch. V. p. 219.

gandae operam navarint, tamen rem nondum perfectam atque absolutam videmus: nam critici „certant et adhuc sub judice lis est.“ Quod enim Thomas Magister dicit *οὕτως* ponendum esse ante vocalem subsequentem, ante consonam *οὕτω* idque ubicunque *οὕτως* ante consonam positum exstet, restituendum (*τὸ οὕτως ἐπαγομένου μὲν φωνήεντος μετὰ τοῦ σ ἐκφέρεται, ἐπαγομένου δὲ συμφώνου χωρὶς τοῦ σ· εἰ δὲ εὕρηται καὶ ἐπαγομένου συμφώνου μετὰ τοῦ σ, ἁμάρτημα γραφέων ἐστί* p. 262, 13 Ritsch., cf. Anonym. in Cram. An. I. p. 307 (Etym. M.): *ὅτε μὲν ἐπιφέρεται σύμφωνον, ἐξέρχεται τὸ σ, ὅτε δὲ φωνῆεν, φυλάττεται. οὐδέποτε δὲ ἐπιφερομένου φωνήεντος ἐκβάλλεται τὸ σ*,) verum quidem esse paucis exceptis de Homeri carminibus, aliunde autem non prorsus comprobari Lobeckius [15] docte exposuit: *οὕτως* enim sexcenties inveniri ante consonam, *οὕτω* saepissime quidem ante vocalem in clausulis enuntiatorum, rarissime autem in sermone continuo. Idem vir summus „aeria“ illa ratione, qua alii nonnunquam soni causa *οὕτως* ante consonam et *οὕτω* ante vocalem positum, alii *οὕτως* ab Atticis saepe „significationis causa“ sive „ob majorem tonosin“ usurpatum opinantur, victricibus armis propulsata, praeceptum quoddam [16] proponit, quo nullum, opinor, usque ad hunc diem datum melius. „Notam illam, inquit; a Thoma traditam non dubito ex codicibus ductam esse, quos Thomas ejusque magistri usurparunt; sed num hi ex libris antiquis et aetati Atticorum proximis religiose transscripti an ex technicorum decretis constantiae servandae causa rescripti et correcti fuerint, quis est qui nos certiores faciat? Apographa quibus hodie utimur ubique fere dissentiunt seu casu et errore librariorum seu quia alius aliam rationem sequutus est, plerique nullam. Quare recipiendum est quod quoque in loco optimi quique exhibent, non ut altero verius, sed quia certior probatio non invenitur.“

15) in dissertatione de proschematismo Pathol. II. p. 214 sq.
16) l. l. p. 217 sq.

§. 4. *De adverbiis Doricis in -ῶ et de Gothicis in -ô.*

Praeterea Dorica aliquot adverbia pronominalia ablativorum speciem prae se ferre eorum non solum forma sed etiam significatio vere et mere ablativa luculentissime docet. Atticorum enim adverbiorum in -θε(ν) cadentium vice funguntur: *πῶ* (*πῶ πῶ τις ὄνον ὠνασεῖται*; Apollon. in Bekk. An. p. 604, 7 ex Sophrone) *αὐτῶ τουτῶ τηνῶ* Bekk. An. l. l. 6; p. 942, 31; *κηνῶ· ἐκεῖθεν* Hesych. (cf. Ahrens De dial. Dor. p. 374), quibus licet comparari Gothica aljathrô aliunde, hvathrô unde?, thathrô inde, dalathrô *κάτωθεν*, allathrô *παντόθεν, πανταχόθεν*, jáinthrô illinc, fairrathrô *πόῤῥωθεν, μακρόθεν*, jupathrô *ἄνωθεν*, ûtathrô *ἔξωθεν* alia, in quibus num ablativi insint, pro certo affirmari non potest [17]).

§. 5. *De linguarum Romanensium adverbiis in ment, -mente.*

Poteram hic finem facere sed postremo rationem illam jam ab aliis perspectam [18]), qua in linguis Romanensibus adverbiorum non minima pars formatur, obiter et breviter indicare libet. Eorum enim usitatissima terminatio -ment, -mente nihil aliud est nisi singularis Lat. substantivi „mens“ ablativus, qui fere cum feminino adjectivo conjunctus sermoni adverbium suppeditat, propria vocabuli mentis significatione saepissime tanquam veste vel detracta vel mutata, id quod haud raro alibi fieri notissimum est. Dicunt igitur Francogalli: tranquillement (= tranquilla mente) heureusement amèrement; éperdument constamment gentiment pro éperduement constantement gentillement [19]). In recentiorum Italorum Hispanorum Lusitanorum lingua ablativo illi formam relictam

17) Vid. Schleicher Compendium ²p. 554. §. 251 adn. ultim.

18) Cf. Grimm Gramm. III. p. 162.

19) Cf. Fuchs Roman. sprach. p. 355

esse integram adverbia ostendunt haece: Ital.: ordinariamente raramente interiamente certamente veramente constantemente amaramente etc., Hispan.: claramente concisamente elegantemente[20]), Lusitan.: doutamente fortissimamente nimiamente.

Sed desinam jam plura afferre de re tam perspicua, ne ridiculus videar eorum obsequens consuetudini, qui, quum ea quae sunt ante oculos posita non animadvertant, omnia longius repetunt quam necesse est. Demonstrasse igitur nobis videmur ablativum casum Graecis non deesse, quippe quum eorum adverbia in *-ως* et *-ω* exeuntia aeque ac Latinorum in *-o* et *-ê* et Romanensium in -ment et -mente cadentia illius specie sint induta.

§. 6. *De adverbiis a verborum participiis profectis.*

Proximum est ut adverbia in *-ως* ab unoquoque adjectivorum genere propagata recenseantur. Verum de hac parte, quippe quae in grammaticorum artibus ita jam tractata sit, ut nihil novi addendum videatur, plura verba facere hoc loco non opus est. In adverbiis autem a verborum participiis profectis accuratius contemplandis paullisper commorari mihi liceat.

A verborum participiis adverbia in *-ως* posse proficisci non quidem est, quod miremur; saepissime enim adjectivorum vi ac natura participia praedita sunt. Ejusmodi autem generis numerum haudquaquam esse exiguum, priusquam huic rei operam coepissem navare, me latuit. Neque enim ex paucis illis exemplis a Buttmanno Lobeckioque[21]) et Kruegero[22]) in medium prolatis tantam conicere poteram farraginem quantam ego collegi. Quam si secundum verborum et tempora et categorias a thematum natura sumptas distributam protulero, haud inutilem — at profecto mole-

20) Cf. Fuchs Lehrbuch der span. sprache p. 136.
21) Gramm. [2]II. p. 340.
22) Gramm. I. p. 205. §. 41. 12. Adn. 4.

stissimam — me suscepisse operam arbitror, quum ex elencho illo optime intellegi possit, et quanta insit in Graecorum lingua facilitas adverbia ista ratione fingendi et, id quod ex grammaticorum artibus parum perspicitur, quae qualisque sit singulorum participiorum hac in re fecunditas. Adde quod in eo non ita pauca invenies quae in lexicis frustra quaesiveris.

I.

ADVERBIA A PARTICIPIO PRAESENTIS ACTIVI DUCTA.

α) a verbis in -*ω*.

παραπαιόντως ἀγαπώντως ἀποχρώντως ὑπεραποχρώντως ὑπεροργώντως ἀγνοούντως ἀναλογούντως ἀρκούντως ἀπαρκούντως ἐξαρκούντως ἐπαρκούντως δεόντως ἐνδεόντως θαρρ(ρσ)ούντως καρτερούντως λυσιτελούντως συντελούντως συμφωνούντως φρονούντως πληρούντως στιλβόντως ἐλλειπόντως πρεπόντως ἐκπρεπόντως συμπρεπόντως νηφόντως ὑπεραγόντως ἀνθελκόντως παρελκόντως καθηκόντως προσηκόντως προυπαρχόντως παρατρεχόντως ἐχόντως νοῦν νουνεχόντως λόγον ἐχόντως λογονεχόντως προσεχόντως ὑπερεχόντως συνεχόντως ἀπᾳδόντως συνᾳδόντως σπευδόντως ἀπαρτιζόντως ἁρμοζόντως ἁρμοττόντως συναρμοττόντως ἐπαμφοτεριζόντως ἰδιαζόντως κατασπουδαζόντως πλεοναζόντως ὀφειλόντως δυσχεραινόντως ὑπερβαλλόντως διαφερόντως συμφερόντως ἀρεσκόντως λανθανόντως.

β) a verbis in -*μι*.

ὄντως, ion. *ἐόντως*; *ὑπερόντως* Plotin. p. 749 *E*.

II.

ADVERBIA A PARTICIPIO PRAESENTIS PASSIVI (DEPON.) DUCTA.

α) a verbis in -*ω*.

περισπωμένως προπερισπωμένως ἐπαινουμένως εὐδοκιμουμένως ἱκνουμένως ὁμολογουμένως ἐξομολογουμένως συν-

ὁμολογουμένως ὀρθοτονουμένως προηγουμένως προκαθηγουμένως ἀφοσιουμένως σεβομένως ὑποβλεπομένως ἑπομένως συνδιωκομένως ἐνδεχομένως ἐχομένως ἰσχομένως συναρχομένως ἐναλλασσομένως ἡδομένως κηδομένως φειδομένως ἐμποδιζομένως ὀφειλομένως συστελλομένως αἰσχυνομένως φαινομένως συρομένως.

β) a verbis in -*μι*.

ἀγαμένως Plat. Phaed. p. 89 A.
ἐπισταμένως Hom. *Π* 317. *Κ* 265. *Ω* 623. *ε* 245. 250. *λ* 367. *μ* 307. *ρ* 341. *τ* 422. 457. *υ* 159. 161. *φ* 44. *ψ* 197. Xen. Cyr. 1, 1, 3.
ἱεμένως Schol. Apoll. Rh. *Γ* 890.
ἀντικειμένως Aristot. Rhet. 3, 10. 2, 24.
ἐκκειμένως Philostr. v. S. 2, 14.
ἐνδιακειμένως Hermog. p. 284 ed. Sturm. Eustath. op. p. 261, 49.
παρακειμένως Athen. 11. p. 489 B. Plut. Mor. p. 882 *B*.
περικειμένως Cass. probl. 1. p. 331, 13.
συγκειμένως Eustath. Od. p. 1634, 54.

III.

A participio aoristi II. activi praeter *τυχόντως* Aristot. Eth. Nic. 4, 3, 8. 9, 8 fin. De gen. an. 4, 4 med. De partt. anim. 1, 5 med. Polyb. 38, 4, 11. Eustath. ad Il. *Α* 109 nulla formari adverbia Buttmannus et Kruegerus docent. Compositum *ἀποτυχόντως* invenitur in lexicis auctore non addito. *προλαβόντως* legi Aesop. fab. 119. p. 65 extr. Cor.

IV.

A participio aoristi passivi formatum est *ὁρισθέντως* quod Kruegerus ex Exc. Vat. p. 457 Mai. excitat.

V.

ADVERBIA A PARTICIPIO PERFECTI ACTIVI DUCTA.

1) *a perfecto acappato.*

α) a verbis in -ω.

νενηφότως ἀνεῳγότως γεγηθότως εἰωθότως λεληθότως πεποιθότως ἀντιπεπονθότως κεχηνότως μεμηνότως περιγεγονότως ἀρᾱ(η)ρότως ἐγρηγορότως.

β) a verbis in -μι eorumque analogiam sequentibus.

ἑσταότως nonnulli Hom. Τ 79 schol. et Eustathium secuti.
δεδιότως εἰδότως ἀσυνειδότως εἰκότως ἐοικότως οἰκότως ἀπεικότως ἀπεοικότως παρεοικότως προσεοικότως.

2) *a perfecto cappatico.*

α) a verbis in -ω.

πεφυκότως ἐκπεφυκότως ἐμπεφυκότως προσπεφυκότως ἀποδεδειλιακότως ἀπηρυθριακότως μεμεληκότως τετολμηκότως συμβεβηκότως ὑπεραναβεβηκότως κεκμηκότως τεθαρρηκότως καταιεθαρρηκότως καταπεφρονηκότως συνηκολουθηκότως ἀπεσκληκότως ἀπεγνωκότως ἀναπεπτωκότως ὑποπεπτωκότως πεφροντικότως δεδοικότως.

β) a verbis in -μι.

ἑστηκότως Eustath. ad Od. μ 392.
καθεστηκότως Aristot. Pol. 8, 5.
συνεστηκότως Aristot. Pol. 8, 5.

VI.

ADVERBIA A PARTICIPIO PERFECTI PASSIVI (DEPON.) DUCTA.

α) a verbis in -ω.

μεμηνιμένως κεκωλυμένως λελυμένως ἀπολελυμένως διαλελυμένως ἐκλελυμένως βεβουλευμένως ἐπιτετηδευμένως ἐρρα-

σιωνευμένως ἠγνευμένως κατ[αβ]εβλακευμένως καθημαξευμένως κεκινδυνευμένως ἀποκεκινδυνευμένως παρακεκινδυνευμένως πεπαιδευμένως πεπιστευμένως περιωδευμένως τεταμιευμένως παρηκουσμένως παραβεβυσμένως.

κεχυμένως διακεχυμένως ἐκκεχυμένως συγκεχυμένως ὑποσυγκεχυμένως ἐσσυμένως Hom. ἐπεσσυμένως Aret. p. 100.

ἀπηρτημένως ἠπατημένως μεμεριμνημένως μεμοιραμένως παρασεσιωπημένως ἀφωρμημένως πεπλανημένως πεφεισμένως σεσιγημένως συνεσπειραμένως τετεχνημένως διεσπασμένως κεκλασμένως κεχαλασμένως.

ἀπονενοημένως διευκρινημένως διῃρημένως ἐξῃρημένως συνῃρημένως ἐρρᾳδιουργημένως ἐσκοπημένως ἠλληγορημένως ἠμελημένως ἀπημελημένως κατημελημένως παρημελημένως ἠσκημένως συνησκημένως καθωμιλημένως κεκακουργημένως κεκοσμημένως κεκρατημένως κεκροτημένως συγκεκροτημένως μεμαρτυρημένως μεμετρημένως συμμεμετρημένως μεμηχανημένως μεμισημένως πεποιημένως παραπεποιημένως προσπεποιημένως πεπονημένως διαπεπονημένως πεποθημένως πεφρονημένως καταπεφρονημένως συμπεφρονημένως σεσοβημένως σεσυκοφαντημένως τεθεωρημένως τεθορυβημένως τεθρυλημένως τετηρημένως ἐπιτετηρημένως παρατετηρημένως συντετηρημένως ὡμολογημένως συνδεδεμένως συντετελεσμένως μεμελημένως μεταμεμελημένως ἠσθημένως συνησθημένως ἡμαρτημένως ἐξημαρτημένως ηὐξημένως παρειρημένως.

ἀποκεκληρωμένως ἐστενωμένως ἠκριβωμένως ἀπηκριβωμένως διηκριβωμένως ἐξηκριβωμένως κατηκριβωμένως ἡνωμένως συνηνωμένως ἡμερωμένως ἠτιμωμένως κατεγυμνωμένως κατεσκολιωμένως κεκυρωμένως κεχαριτωμένως μεμονωμένως πεπινωμένως πεπιστωμένως πεπληρωμένως πεπυκνωμένως τετυφωμένως ὑπερηπλωμένως ὡσιωμένως.

κεκαλυμμένως ἀποκεκαλυμμένως ἐπικεκαλυμμένως παρακεκα-

λημμένως περικεκαλυμμένως συγκεκαλυμμένως διειλημμένως συνειλημμένως περιειλημμένως συμπεριειλημμένως.

ἐσκεμμένως διεσκεμμένως ἐπεσκεμμένως κατεσκεμμένως περιεσκεμμένως προεσκεμμένως παρακεκομμένως περικεκομμένως συγκεκομμένως παρατετραμμένως.

ἀπερριμμένως διερριμμένως παρερριμμένως ἐστραμμένως ἀνεστραμμένως ἀντεστραμμένως διεστραμμένως ἐξεστραμμένως ἐπεστραμμένως κατεστραμμένως συνεστραμμένως περιεστραμμένως κεκρυμμένως ἀποκεκρυμμένως ἐπικεκρυμμένως περιγεγραμμένως τεθρυμμένως διατεθρυμμένως συνημμένως.

ἐνηλλαγμένως ἐξηλλαγμένως ἐπηλλαγμένως παρηλλαγμένως ὑπηλλαγμένως ἡγμένως παρηγμένως συνηγμένως ᾐνιγμένως ἠπειγμένως κατηπειγμένως πεφραγμένως συμπεπνιγμένως τεταγμένως ἐκτεταγμένως ἐπιτεταγμένως κατατεταγμένως παρατεταγμένως συντεταγμένως ὑποτεταγμένως συνεσφιγμένως.

κεκηρυγμένως παραπεπλεγμένως περιπεπλεγμένως πεφυλαγμένως περιπεφυλαγμένως.

συνεπτυγμένως τεταραγμένως ἐπιτετευγμένως.

ἀπηρτισμένως βεβιασμένως εἰθισμένως ἐναπεσφραγισμένως ἐξειργασμένως ἐξητασμένως ἐπεσκιασμένως συνεσκιασμένως ἐρρυθμιασμένως ἐσπευσμένως ἐπεσπευσμένως κατεσπευσμένως ἐσπουδασμένως διεσπουδασμένως συνεσπουδασμένως ἐστοχασμένως ἐσχηματισμένως ἐψευσμένως διεψευσμένως κατεψευσμένως ἐψιμμυθισμένως ἡγιασμένως ἠδελφισμένως ἠθροισμένως ἠναγκασμένως κατηναγκασμένως ἡρμοσμένως προσηρμοσμένως συνηρμοσμένως ἠσφαλισμένως ηὐτοματισμένως καθωπλισμένως καταπεπυκασμένως κεκανονισμένως κεκολασμένως κεχαρισμένως κεχιασμένως κεχωρισμένως διακε-

χωρισμένως λελογισμένως ἐπιλελογισμένως παραλελογισμένως μεμερισμένως νενασμένως νενομισμένως πεπαρρησιασμένως πεπεισμένως πεπιεσμένως πεπλασμένως περιεπισμένως πεφεισμένως πεφρασμένως περιπεφρασμένως πεφροντισμένως σεσοφισμένως σεσωφρονισμένως συνεσκευασμένως ὑποκεκορισμένως ὡρισμένως ἀφωρισμένως διωρισμένως προωρισμένως.

ἐπισεσυρμένως παρασεσυρμένως ἐσπαρμένως ἐσφαλμένως διεσφαλμένως ἐφθαρμένως παρεφθαρμένως ἠρμένως μεμακρυσμένως μεμιασμένως πεπλατυσμένως πεπληθυσμένως πεπερασμένως περιεσταλμένως συνεσταλμένως ὑπεσταλμένως πεφασμένως ἀποπεφασμένως πεφυρμένως συμπεφυρμένως.

κεκριμένως διακεκριμένως παρακεκλιμένως ἀνατεταμένως διατεταμένως ἐκτεταμένως ἐντεταμένως ἐπιτεταμένως ἐπεκτεταμένως παρατεταμένως προτεταμένως συντεταμένως ἀναβεβλημένως καταβεβλημένως παραβεβλημένως περιβεβλημένως ὑπερβεβλημένως ἐπιτετμημένως κατατετμημένως συντετμημένως.

β) a verbis in -μι.

συντεθειμένως Pachymeres Declam.
ἀνειμένως Thuc. 2, 39. Xen. Cyr. 4, 5. 8. Isocr. Symm. p. 167 D.
παρειμένως Hesych.
ὑφειμένως Xen. An. 7, 7, 16.
ὑπανειμένως Diosc. 46.
ἐνδεδομένως Phot. Suid.
μεμιγμένως Schol. Aristoph. Ran. 401.
ἐπιμεμιγμένως Apollon. Lex. s. v. *ἐπιμίξ*. p. 288.
ἐγκαταμεμιγμένως Schol. Soph. OR. 95.
συμμεμιγμένως Schol. Nic. th. 877.
διεζευγμένως Justin. Mart. p. 101 B. Nicom. Ger. p. 140, 27.

συνεζευγμένως Schol. Aristoph. Av. 305.
ἐκπεπταμένως Xen. Cyr. 8, 7, 3.
κεκραμένως Plut. Mor. p. 335 A.
συγκεκραμένως Gloss.
κεκορεσμένως Et. M. p. 16, 42.
ἐρρωμένως Aesch. Prom. 65. Aristoph. Vesp. 230; saepissime in pedestri oratione.
ὑπερερρωμένως Poll. 4, 89. 5, 125.

Ab ἐρρωμένως formatur comparativus ἐρρωμενεστέρως et superlativus ἐρρωμενέστατα Plat. Rep. 3. p. 401 D, sicut a κεχαρισμένως descendit κεχαρισμενώτατα Xen. Hipp. 1, 1. Atque hinc transitus patet ad ea quae de adverbiorum comparatione quam vocant exponenda sunt.

§. 7. *De adverbiorum gradibus comparationis in -ως exeuntibus.*

I.

Quae adverbia comparationem graduum possint recipere, quae non possint, et qua ratione ex positivo et comparativus et superlativus proficiscantur apertum est legibusque de quibus nemo dubitat constitutum. Neque quisquam hodie in litteris Graecis adeo hospes est qui nesciat adverbia solere in comparativo et superlativo suam tanquam vestem exuere eorumque loco adjectivorum neutrorum accusativos pluralis numeri (— α) hic, illic ut in lingua Latina singularis (— ον) usurpari. Cf. Lascaris Gramm. p. 141.

II.

Licuisse autem Graecis quam in positivo terminationem eandem in comparativo quoque adverbiis tribuere, diu sive prorsus ignoratum sive parum animadversum videtur, donec P. Elmslejus, primus ni fallor, abhinc lustra undecim fere de hac licentia dubitare coepit. Is enim, quum in recensenda Euripidis illa fabula, quae Heraclidarum nomine inscripta est, ad versum 544 pervenisset, ubi sunt Iolai

verba: *ἀλλ' ἦ γένοιτ' ἂν ἐνδικωτέρως, φράσω*, in adverbiali illa forma *ἐνδικωτέρως* offendens *ἐνδικώτερον* non solum praeferendum putavit sed etiam in textum recepit: rarissime enim apud Atticos poetas adverbiorum comparativos in *-ως* terminari. Sed non ita multo post accidit ut aliter rem se habentem cognosceret. Namque, ut ipse dicit, plura quam putarat hujus formae apud Atticos scriptores invenerat. Itaque statim in iis, quae libro suo tunc emittendo addidit, *ἐνδικώτερον* pro *ἐνδικωτέρως* justo celerius se recepisse aperte confitentem hominem *κριτικώτατον* audimus. Ex paucis illis exemplis, quibus commotus est, ut suam ipse sententiam ultro retractaret, sex septemve indicata sunt ab „Atticista Anonymo", reliqua novem sumpta a Thucydide et Antiphonte, quem Thucydidis magistrum fuisse nonnulli — in his etiam Elmslejus — opinantur [23]. His si addideris quae a Schoemanno ad Isaeum de Hagn. hered. §. 3 p. 459 collecta et quae a grammaticorum principibus Matthiaeo ²I. p. 507. §. 262, Buttmanno ²II. p. 345 sq. §. 115 b, Kruegero I. p. 75. §. 23, 8 hospitaliter excepta et civitate donata sunt, satis persuasum tibi erit non jam esse, quod de comparativi formatione in *-ως* dubitetur. Neque ego dubito; sed, ut ingenue fatear, exemplorum ista paucitate non contentus racemationem quandam instituere operae pretium esse ducebam eo magis, quod certam aliquam legem a scriptoribus observatam investigari posse arbitrabar. Sed lucem quamvis sedulo ac strenue quaesitam non repperi. Fortassis doctiori alicui me et sagaciori continget, siquidem potest contingere, ut alter quidam Columbus existat. Quamquam non licet ingemiscere: nunc enim intellego ab optimis scriptoribus in iisdem adverbiis priorem rationem comparativam adeo saepe anteferri alteri, ut, qui hanc ubivis pro illa usurpari posse putet, probe erraverit.

En exempla adjectivorum generibus disposita:

23) Cf. Krüger Untersuchungen über das leben des Thucydides p. 34 sqq.

ἀβροτέρως Heliod. Aeth. 1, 17. p. 29 Cor.
ἀγροικοτέρως Plat. Pol. 2. p. 361 E. Xen. Comm. 3, 13, 1.
ἀδροτέρως Hippocr. Aphor. sect. 1. aphor. 7. p. 1243 C. 4, 9, p. 1249 C.
ἀθυμοτέρως non inveni apud Isaeum, unde citatum a Polluce 2, 230, sed ap. Isocr. or. 4. c. 33. §. 116. Aristot. h. a. 9, 40. p. 300. l. 1 Sylb.
ἀκαιροτέρως Hippocr. de morb. vulg. 1. p. 955 F.
ἀκολαστοτέρως Xen. Comm. 2, 1, 1. Aeneas Tact. 26. p. 79.
ἀπειροτέρως Isocr. or. 12. c. 13, §. 37, p. 240 C. Aristot. De respir. c. 1.
ἀτακτοτέρως Demetr. Phal. De eloc. c. 53.
βεβαιοτέρως Xen. Cyr. 2, 1, 13. Isocr. or. 8. 60, p. 171 C; cod. Paris. Isae. de Cleon. her. §. 18. Strabo 1. p. 23.
βιαιοτέρως Schol. ad Aristoph. Nub. 136, vol. 1. p. 189, 13 Dindorf.
βορειοτέρως Ptolemaeus in φάσεσιν ἀπλ. ἀστ. in Fabricii Bibl. Gr. v. 4. p. 427.
γελοιοτέρως Plat. Hipp. Maj. p. 293 C. Hippocr. p. 156.
γενναιοτέρως Plat. Theaet. p. 166 C.
δικαιοτέρως Isocr. de Antid. §. 181, p. 462 Bekk.
δυσριγοτέρως Aristot. p. 863, 2 Bekk.
ἐγκεντροτέρως Georg. Alex. vita Chr. t. 8, 243, 4.
ἐλαφροτέρως Aristox. Harm. p. 10 Meib.
ἐμπειροτέρως Aeschin. in Tim. p. 105, §. 82. Demosth. p. 1350.
ἐνδοξοτέρως Plut. de nobil. p. 193 (Wolf. Anecd. vol. 4.)
ἐπιδηλοτέρως Aristot. h. a. 8, 21 fin.
ἐπιπολαιοτέρως Origen. vol. 1. p. 122, 39.
ἐπιτηδειοτέρως Hippocr. p. 602, 38. Antiatt. Bekk. p. 92, 25.
ἐρυμνοτέρως Aristot. Pol. 7, 12,
ἑτοιμοτέρως Joseph. Antt. 15, 7, 8. Alex. Trall. 12. p. 237.
εὐαισθητοτέρως Plat. Rep. 7, p. 527 D.
εὐαρεστοτέρως Xen. Comm. 3, 5, 5, ubi legebatur εὐαρεσκοτέρως, cf. Lobeck. Phryn. p. 621.
εὐμνημονευτοτέρως vid. εὐμνημονεστέρως.

εὐτακτοτέρως Xen. Hipp. 3, 7.
εὐφωνοτέρως Dem. Phal. §. 267.
ἐχθροτέρως ἀντὶ τοῦ ἐχθρότερον, Θουκυδίδης: Antiatt. Bekk. p. 92, 24, sed locum non inveni; Demosth. p. 61, 26. ubi libri nonnulli minus bene ut videtur *ἐχθρωδεστέρως*.
θειοτέρως Herodot. 1, 122, 2.
ἰσχυροτέρως Herodot. 3, 129.
καινοτέρως Aristot. p. 308, 31.
κοινοτέρως Schol. Theocr. 1, 27. Theon ap. Walz. Rhett. Gr. vol. 1. p. 173, 2.
κομψοτέρως Isocr. or. 15 (de Antid.) §. 195. Bait. et Saupp. = p. 468 Bekk.
κουφοτέρως Arrian. Alex. An. 6, 26, 1. Callim. ap. Stob. Flor. 113, 6 (fr. 67.).
λαμπροτέρως Theod. Prodr. in Notitt. Mss. vol. 8. p. 154.
λειοτέρως Moschop. ad Demosth. Ol. 3. p. 72, 12.
λεπτοτέρως in Bekk. An. 106, 18 Atticista: *Δ' Ἀλεξανδρίδης Ὁπλομάχῳ*.
μακροτέρως Aristot. Rhet. 3, 10. Hipp. p. 75 B: cum var. lect. — *ω* ap. Plat. Soph. p. 258 C.
μεγαλειοτέρως Xen. Hell. 4, 1, 9.
μοχθηροτέρως Plat. Rep. 1. p. 343 *E*. Strab. 8. p. 365.
οἰκειοτέρως Aristot. Categ. c. 7, p. 7, 16. Theophr. Caus. Plant. 6, 16, 1.
ὀχληροτέρως Hippocr. p. 955 *E*.
πεζοτέρως Tzetz. in Cram. An. vol. 3. p. 374, 29.
περιττοτέρως Jo. Clim. p. 11. Schol. Eur. Med. 500.
πιοτέρως Hippocr. p. 1243 *E*.
πλειοτέρως Bachm. Schol. Il. 1, 308, 35.
ποθεινοτέρως Xen. Rep. Lac. 1, 5.
πονηροτέρως Marc. Erem. p. 31.
πρᾳοτέρως ex Isaeo citatum ap. Stob. Flor. t. II. p. 306 Gaisf. Joseph. Ant. Jud. 17, 6, 4.
προχειροτέρως Plat. Alcib. II. p. 144 D.
πυκνοτέρως Lesbonax p. 186 Valck.
ῥαγδαιοτέρως Et. M. 807, 28.

ῥαθυμοτέρως Athen. 8. p. 360 *E*.
σεμνοτέρως Eustath. ad Il. 1004, 31.
σκληροτέρως Schol. ad Il. *O* 162 p. 416. 18 Bekk.
σπουδαιοτέρως Plut. Mor. t. 5. p. 963 Wytt. Tzetz. ad Hesiod. p. 14, 8 Gaisf.
συχνοτέρως Jo. Clim. Scal. c. 28. p. 438. Et. M. s. v. *Περιφραδέως*.
σφοδροτέρως Theophr. Caus. Plant. 5, 9, 13.
σχολαιοτέρως Diosc. Ther. Praef. fin. p. 422 *E*.
τελειοτέρως Schol. Il. *B* 350.
τρανοτέρως Athanas. vol. 2. p. 300. Doroth. Doctr. p. 821 *E*.
ὑγιεινοτέρως Xen. Rep. Lac. 2, 6. Aristot. De sens. c. 5.
ὑγροτέρως Xen. De re equ. 1, 6.
φανοτέρως Doroth. Doctr. p. 821 *E*.
φαυλοτέρως Plat. Legg. 9. p. 876 D.
φιλοτιμοτέρως Isocr. or. 9. c. 2. §. 5. p. 190. Strab. 1. p. 45. Schol. BL ad Il. *E* 449 p. 163. l. 49 Bekk.
ψυχροτέρως Epiphan. vol. 1. p. 382 *A*.

ἀγροικοτέρως Plat. Euthyd. p. 285 *A*. Legg. 9. p. 867 D.
ἀλληγορικωτέρως Tzetz. Exeg. Hom. Il. p. 72; ad Lycophr. 167, 212, 363, ubi codd. -ρον.
ἀλλοκοτωτέρως Phryn. p. 28 correctum ex ἀλλοκοτέρως.
ἀναλογωτέρως Et. Gud. 423, 25.
ἁπαλωτέρως Hippocr. De articul. 31. t. 2. p. 788 Lind.
ἀπορωτέρως Isocr. or. 4. c. 31. §. 109. p. 63 C. Antiph. p. 121, 17.
γλαφυρωτέρως Aristot. de an. 1. 2. §. 12. p. 10 l. 20 Trendel.
γνωριμωτέρως Aristot. p. 1053, 14.
δωρικωτέρως Bachm. Schol. Il. 1, 686, 11.
ἐκτοπωτέρως Aristot. p. 989, 30.
ἐκτυπωτέρως Zonar. p. 681.
ἐνδικωτέρως Eur. Heracl. 544.
ἐπιπονωτέρως Hippocr. 2. p. 608.
ἐξεργαστικωτέρως Phurnut. Nat. Deor. c. 35. p. 236.
εὐκολωτέρως Agathem. Geogr. p. 207. Mauric. Strateg. p. 113.

εὐλογωτέρως Pollux 2, 119 affert ex Isocr. (or. 6. c. 9. §. 28. p. 121 C.)
εὐνοικωτέρως Pollux 2, 230 affert ex Demosth. (p. 1228, 14.)
εὐπορωτέρως Glossogr.
ἠθικωτέρως Tzetz. Hist. 2, 196.
ἱμερωτέρως Plat. Legg. 9. p. 867 D. Plut. Alex. c. 19. Euseb. v. Const. 1, 59.
ἠπιωτέρως Demosth. p. 1296, 7.
θαυμασιωτέρως Theod. Prod. in Notitt. Mss. vol. 6. p. 529.
ἰδιωτικωτέρως Tzetz. ad Lycophr. 373.
ἰδιωτέρως affertur ex Theophrasto, ubi non inveni.
ἱδρωτικωτέρως Aristot. Probl. 2, 40.
καθολικωτέρως Tzetz. ad Lycophr. 16.
καιριωτέρως Xen. Cyr. 4, 5, 49.
κυριωτέρως Aristot. Metaph. 8, 8, p. 1050, 6.
μαθηματικωτέρως Tzetz. Hist. 2, 195: ad Hes. Op. 596.
μαλακωτέρως Thuc. 8, 50, 3.
μαλθακωτέρως Plat. Soph. p. 230 *A*.
μετριωτέρως Aristot. h. a. 7, 9.
μουσικωτέρως Aristot. Rhet. 2, 22 haud proc. ab init. Spengel., recentissimus editor, „ex *A* cum Victorio dedit *μουσικωτέρους*, non adverbium *-ως*, quod Bekkerus scripsit et vulgatae rationi dicendi magis convenit; Aristoteles Euripidis ipsius verba (Hippolyt. v. 989) eorumque structuram reddere voluit.“ In vetusta autem translatione Latina (Speng. vol. 1. p. 282, 16) est: magis diserte.
μυθικωτέρως Schol. Lycophr. 18, 276.
νεαρωτέρως Isocr. or. 12. §. 229. (90) p. 280 C.
νεωτέρως Plat. Legg. 10. p. 907 D.
ὀδυρτικωτέρως Aristot. Pol. 8, c. 5.
παρανομωτέρως Andoc. p. 32, 8 a Reiskio restitutum, edd. vett. *-ρος*, codd. *-ώτατος*.
πειστικωτέρως Theophr. Metaph. c. 1.
πραγματικωτέρως Tzetz. Hist. 4, 377.
προνοητικωτέρως Phot. 465, 16.
προσεκτικωτέρως Anon. Prooem. ad Exc. Legat. p. 5, 3 Nieb.

σοφωτέρως Tzetz. Hist. 13, 434. Schol. Eur. Hec. 984 Matth.
στασιμωτέρως Plat. Tim. p. 55 *E*.
στενωτέρως Ms. inc. in Welckeri Mus. Rhen. 6. p. 167.
στοχαστικωτέρως Tzetz. Cram. An. vol. 4. p. 56, 11.
συνετωτέρως Jo. Chrys. In Joann. hom. 58, vol. 2. p. 792.
συντομωτέρως Isae. or. 11. (Hagn. her.) §. 3. p. 38, 11. Isocr. or. 4. c. 17. §. 64 „quamquam ibi Bekkerus edidit *συντομώτερον*, quemadmodum in or. de permut., ubi hic ipse locus repetitur, sine varietate scriptum est." Schoemann. ad Isae. p. 459.
συντονωτέρως Theophr. fr. 5. De vent. 58. Tzetz. Hist. 12, 342.
τροπικωτέρως Tzetz. ad Hesiod. Op. 97.
τυραννικωτέρως Const. Manass. Chron. 1878.
φανερωτέρως Aristot. Partt. anim. 2, 10. Zonar. p. 681.
φιλικωτέρως Marc. Erem. de poenit. p. 909 C.
φιλοσοφωτέρως Arist. de sens. c. 1.
φρονιμωτέρως Isocr. or. 13. c. 8. §. 15. p. 294 *B*. „Cod. Flor. in ejusdem or. de permut. p. 96 Orell." Schoemann. l. l.
φυσικωτέρως Tzetz. Hist. 4, 385. 5, 286.
χαλαρωτέρως Hippocr. 3, 110.
χαλεπωτέρως Thucyd. 2, 50, 1. 8, 40, 2. Dio C. 47, 5 init.
χρονιωτέρως Hippocr. t. 1. p. 264 Kühn (= p. 150 D.).

ἰδιαιτέρως Theophr. Hist. Plant. 1, 13, 4. 14, 3.
ῥηϊτέρως Hippocr. p. 588, 23. p. 601, 10.

ὑπερτέρως Apollon. Lex. Hom. p. 158, 24 Bekk. Achmet. p. 217, 22.
ἐνδοτέρως Philopon. ad Aristot. Met. vol. 1. p. 214 Ideler.

ἁπλουστέρως Strab. 6. p. 255. p. 260. Alex. Trall. 12. p. 739. Eustath. Od. p. 1477, 11. Jo. Damasc. vol. 1. p. 108 *B*.
προνουστέρως *ἀντὶ τοῦ προνοητικωτέρως* Photius citat ex Soph. Ai. 119, ubi (recte, ut ait Elmlej. Eur. Heracl. v. 544) vulgo legitur -*ρος*. cf. Lobeck.
ἐρρωμενεστέρως Isocr. de antid. p. 408 Bekk., or. 2, c. 4.

§. 14, p. 17 D. or. 4. c. 43. §. 163 et c. 45, §. 172. Xen. Hell. 3, 5, 14. De re equ. 7, 5.

ἀληθεστέρως Plat. Rep. p. 347 *E*. p. 585 *E*. Bekk. An. 78, 23: *ἀλ. Πλάτων τρίτῳ* (scrib. *πρώτῳ*) *πολιτείας*.
ἀμαθεστέρως Schol. Xen. An. 1, 5, 6.
ἀσθενεστέρως Plat. Phaedr. p. 255 *E*.
ἀσφαλεστέρως Thuc. 4. 71. 2. Hippocr. p. 100 C. p. 782 G.
δυσπετεστέρως Hippocr. p. 456, 22.
ἐκτενεστέρως L. Dindorf. scribi jubet Macar. Homil. 29, p. 172 *A* pro *ἐκπονεστέρως*.
ἐλλιπεστέρως Joseph. Ant. 19, 1, 7.
ἐμμελεστέρως Plat. Phaedr. p. 278 D.
ἐνδεεστέρως Thuc. 2, 35, 2. 4, 39. 2. Plat. Alcib. II. p. 149 *A*. Phaed. p. 74 *E*. p. 75 *A*. Epist. 4. p. 321 *B*. Xen. Rep. Lac. 2, 5. Isocr. or. 16, 35 p. 354. Aeschin. c. Ctes. 260. Demosth. p. 162, 3. Hippocr. de art. p. 821 *A*.
ἐντελεστέρως Mauric. Strateg. p. 96.
ἐντρανεστέρως Theod. Prodr. 4. p. 157.
ἐντρεχεστέρως Anon. in Cram. An. vol. 3. p. 188, 30.
ἐπικυδεστέρως Polyb. 5, 23, 2.
ἐπιμελεστέρως Athen. 14. p. 629 *B*.
ἐπισπερχεστέρως Aen. Comm. Poliorc. 26 p. 81 Or. .
εὐλαβεστέρως Eur. IT. 1375.
εὐμενεστέρως Isocr. or. 4. c. 12. §. 43. p. 49 *B*. Dionys. H. A. rh. c. 5, 1.
εὐπετεστέρως Herodot. 3, 143. Hippocr. p. 52, 15. p. 156. 22.
εὐπρεπεστέρως Glossogr.
εὐσεβεστέρως Marc. Eremit. p. 73.
εὐτελεστέρως Glossogr.
ἐχθρωδεστέρως vid. *ἐχθροτέρως*.
ἠρεμεστέρως Xen. Cyr. 3, 1, 30.
καινοπρεπεστέρως Aristot. Met. 1, 8.
καταδεεστέρως Bekk. An. 103. 17 Atticista: *Ἰσοκράτης περὶ Ἀντιδόσεως*, in qua oratione non inveni; una autem cum *ἀπειροτέρως* legitur in ejusdem or. 12 Panath.

c. 13. §. 37. p. 240 C (cf. §. 137. p. 261 *B*). Demosth. p. 1182 fin.

κεφαλαιωδεστέρως Tzetz. schol. in Hermog. in Cram. An. vol. 4. p. 100, 1.

λιπαρεστέρως Nic. Chon. 11, 7.

προπετεστέρως Cinnam. 179, 1.

προσηνεστέρως Polyb. Exc. Vat. p. 456.

σαφεστέρως Antiph. p. 121 sub fin. Theophr. Metaph. c. 1.

συνεχεστέρως Schol. Lycophr. 365. Hippiatr. p. 160, 16.

ὑδαρεστέρως Moschion De mulierum passionibus p. 26, 21. ed. F. O. Dewez. Viennae 1793.

ὑποδεεστέρως Thuc. 8, 87, 4. Antiph. p. 128, 34.

ἀφρονεστέρως Plat. Lach. p. 193 C.

σωφρονεστέρως Eur. IA. 379 ex Stobaeo reposuit Markland. pro -ρος.

φιλοφρονεστέρως Xen. Symp. 1, 10.

εὐμνημονεστέρως Xen. Ag. 11, 1, ubi nonnulli de hac forma injuria dubitantes εὐμνημονευτοτέρως scripserunt.

χαριεστέρως Tzetz. Exeg. 36, 1. Apud Aristotelem extare lexica docent, sed non inveni.

ἀμβλυτέρως Joseph. Ant. Jud. 19, 2, 5.

βαθυτέρως Georg. Metrop. Combef. Auct. Patr. vol. 1. p. 1766 C.

βαρυτέρως III Maccab. 3, 1.

βραδυτέρως Aen. Poliorc. 1677, 2.

βραχυτέρως Sext. disput. antiscept. c. 4 in Fabr. Bibl. Gr. vol. 12. p. 630.

εὐρυτέρως Aristoph. Lys. 419.

θηλυτέρως Arsen. Viol. 221.

ὀξυτέρως Bekk. An. 755, 32. Hippocr. p. 1096 F.

παχυτέρως Plat. Pol. p. 295 A. Joh. in Photii Bibl. p. 193, 19.

πλατυτέρως Tzetz. ad Lycophr. 177, 513, 517, 540, 1003.

πρεσβυτέρως Plat. Rep. 8. p. 548 C.
τραχυτέρως Plat. Clitoph. p. 406 D.

ἀμεινόνως Bekkeri Antiatticista p. 78, 24 affert ex Aristophanis Thesmophor., ubi frustra quaesivi.

βελτιόνως Plat. Rep. 6. p. 484 A. Alcib. I. p. 127. Hippocr. p. 590. Et. M.

ἐλασσόνως Antiph. p. 128, 36. Plat. Legg. 9. p. 867 B. Hippocr. de vict. rat. 1. p. 352, 23. Schol. Soph. OC. 104.

ἐχθιόνως Xen. Symp. 4, 3.

ἡσσόνως Joseph. Ant. 19, 1, 15.

καλλιόνως Plat. Theaet. p. 169 E. Legg. 2. p. 660 D.

κρεισσόνως Antiph. p. 128, 39. Orig. C. Cels. 6. p. 228. Eustath. p. 107, 22. Philop. De creat. p. 176, 7.

μασσόνως conjecit Elmslejus Aesch. Prom. 630 ubi „libri μᾶσσον ὡς ἐμοὶ γλυκύ. Elmslejus μασσόνως ἢ 'μοι γλ., elegante et valde probabili conjectura, licet eam ipse ad Heracl. 544 non magni se facere dixerit." G. Hermann. Aesch. ²II. p. 113.

μειζόνως Antiatt. p. 107, 26. — Thuc. 1, 130, 1. 4, 19, 3. 6, 27, 3. — Isocr. or. 9. 21. or. 11. 24. or. 15, 39. — Plat. Rep. 4. p. 422 E. 6. p. 509 A. Tim. p. 48 E. Criti. p. 106 C. Crat. p. 407 B. Legg. 3. p. 693 E. 5. p. 740 A. 7. p. 789 B. p. 797 D. 9. p. 867 B. 11. p. 930 A. Epist. 6. p. 322 E. — Xen. Cyn. 13, 3. — Polyb. 3, 86, 7. 3, 103, 1. — Pausan. 10, 21, 4. — Eur. Hec. 1121. Rhes. 849 et alii. — μεζόνως „non raro ap. Herodotum" Elmslej. Eur. Heracl. 544.

μειόνως Soph. OC. 104.

πλειόνως Joseph. Ant. 17, 1, 1. Aeneas Tact. c. 7. Pollux 4, 164. Phot. p. 433, 7. — πλεόνως Herodot. 3, 34. 5. 18 Abicht., alii πλεύνως. Nicet. Chon. 175, 17. 210, 11.

ῥᾳόνως cf. Lobeck. ad Phryn. p. 403 e Nicet. Chon. Hist. 7, 1, p. 114 C et 8, p. 133 A afferens.

χειρόνως Joseph. Ant. 17, 9, 5. Liban. p. 82. Suid. s. v. Ἄβελ.

Atque ex his adverbiis quae ab optimis vel clarissimis scriptoribus usurpata sunt, indiculus ostendat hic:

Herodotus usus est: *θειοτέρως ἰσχυροτέρως εὐπετεστέρως μεζόνως πλεόνως*,

Thucydides: *ἐχθροτέρως? μαλακωτέρως χαλεπωτέρως ἀσφαλεστέρως ἐνδεεστέρως ὑποδεεστέρως μειζόνως*,

Xenophon, in cujus Anabasi ne unum quidem exemplum inveni: *ἀγροικοτέρως ἀκολαστοτέρως βεβαιοτέρως εὐαρεστοτέρως εὐτακτοτέρως μεγαλειοτέρως ποθεινοτέρως ὑγιεινοτέρως ὑγροτέρως καιριωτέρως ἐρρωμενεστέρως ἐνδεεστέρως ἠρεμεστέρως εὐμνημονεστέρως φιλοφρονεστέρως ἐχθιόνως μειζόνως*,

Plato: *ἀγροικοτέρως γελοιοτέρως γενναιοτέρως εὐαισθητοτέρως μακροτέρως μοχθηροτέρως προχειροτέρως φαυλοτέρως ἀγριωτέρως ἡμερωτέρως μαλθακωτέρως νεωτέρως στασιμωτέρως ἀληθεστέρως ἀσθενεστέρως ἐμμελεστέρως ἐνδεεστέρως ἀφρονεστέρως παχυτέρως πρεσβυτέρως τραχυτέρως βελτιόνως ἐλασσόνως ἐχθιόνως καλλιόνως*,

Antiphon: *ἀπορωτέρως σαφεστέρως ὑποδεεστέρως ἐλαττόνως κρεισσόνως*,

Andocides: *παρανομωτέρως*,

Isocrates: *ἀθυμοτέρως ἀπειροτέρως βεβαιοτέρως δικαιοτέρως κομψοτέρως περιττοτέρως φιλοτιμοτέρως ἀπορωτέρως εὐλογωτέρως νεαρωτέρως συντομωτέρως φρονιμωτέρως ἐρρωμενεστέρως ἐνδεεστέρως εὐμενεστέρως καταδεεστέρως μειζόνως*,

Isaeus: *ἀθυμοτέρως? συντομωτέρως*,

Demosthenes: *ἐμπειροτέρως ἐχθροτέρως εὐνοικωτέρως ἠπιωτέρως ἐνδεεστέρως καταδεεστέρως*,

Aeschines: *ἐμπειροτέρως ἐνδεεστέρως*,

Aeschylus: *μασσόνως?*,

Sophocles: *προνουστέρως μειόνως*,

Euripides: *ἐνδικωτέρως εὐλαβεστέρως σωφρονεστέρως μειζόνως*,
Aristophanes: *εὐρυτέρως ἀμεινόνως*,
Callimachus: *κουφοτέρως*.

Haec de singulari isto adverbiorum comparativo. Progredi ad superlativum licet.

III.

Superlativa quoque adverbia in *-ως* desinentia reperiri jam et alii monuerunt et ego supra indicavi. Sed quod comparativis, idem his accidit. Quum enim apud seriores scriptores pauca, apud Atticos autem unum tantum hujus generis *ξυντομωτάτως* Soph. OC. 1579 exstare animadversum esset, voces audiri coeptae sunt clamitantium Sophocleum illud esse explodendum. Explosit Elmslejus, repudiavit Reisigius [24]), rejecit Buttmannus [25]), salutem omnes aut ab scholiasta, apud quem legitur *ξυντομώτατος, ἀντὶ τοῦ συντόμως*, aut aliunde petentes.

At vero sunt qui adversentur. Refragatur enim Reisigio dubitanti Ellendtius [26]), vehementissime invehitur in Elmslejum G. Hermannus temeritatem illam ei exprobrans et audaciam, qua in adverbia comparativa primum saevierit, paullo post autem intellecto errore valde doluerit; patrocinari videtur Lobeckius [27]) potius adversus Hippocrateum *ἱκανωτάτως* (p. 12. Lind.) arma sumenda esse ratus; non invident denique scholiastae illius virtuti ac sapientiae nuperi Sophoclis editores Dindorfius Bergkius Schneidewinus Nauckius alii, qui *ξυντομωτάτως* intactum reliquerunt. Neque ego, postquam tot tamque illustres defensores exstiterunt, adverbium illud tanquam sanctissimum Atticorum *μονῆρες*, quod serioribus quasi exemplar fuit, habere desi-

24) Comm. crit. p. 389.
25) Gramm. II. p. 346 Adn.
26) Lex. Soph. t. II. p. 770 s. v. *συντόμως*
27) Buttm. Gramm l. l.

nam, donec quis aut damnandum id esse argumentis gravissimis allatis mihi persuaserit aut plura apud Atticos invenerit. Repperi quidem in onomastico Polydeuceo 3, 63 *προσφιλεστάτως*; id autem quoniam apud Isocratem, quem Pollux hujus vocis auctorem nuncupat, summo studio adhibito frustra quaesivi, non magni fecerim. Neque intercedam, si quis de *δυστανοτάτως* sive *δυστηνοτάτως*, quod apud Euripidem (Suppl. 967) a Reiskio et Marklando pro librorum *δυστηνότατος* scriptum multisque probatum est, similiter judicandum existimet. At esto apud omnes honos Sophocleo illi *ξυντομωτάτως*, quod jam *ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς* erat ut foede interiret.

Jam quae repperi apud seriores eodem ordine quo supra usus sum describam.

ἀκροτάτως Aelian. h. a. 16, 11. Epiphan. Haer. s. 57. p. 481 D.
ἀνοητοτάτως Cyrill. C. Theodoret. vol. 6. part. 1. p. 217 C.
ἀτακτοτάτως Buttmannus affert ex Hephaestione.
δικαιοτάτως Aelian. h. a. 5, 30.
ἐπιδηλοτάτως Aristot. de gen. an. 1, 23.
ἐπικαιροτάτως Cinnam. p. 169, 4.
εὐψυχοτάτως L. Dindorfius restituit ex *εὐτυχωτάτως* Diodor. Exc. Vat. p. 57. ed. Mai.
θαυμαστοτάτως Theodos. Alex. 125, 6.
λεπτοτάτως Schol. Theocr. 1. p. 71.
λυγροτάτως Schol. Soph. p. 105 Elmsl.
πεζοτάτως Hermias In Plat. Phaedr. p. 145.
πραοτάτως Hesych. s. v. *ἠπιωτάτως*.
σφοδροτάτως Theod. Stud. p. 45 B.
φαιδροτάτως Amphiloch. p. 99.
ὠμοτάτως Nic. Chon. 83, 20.

ἀδοκιμωτάτως Abreschius scribendum censuit pro Phrynichi (p. 421) *ἀδοκιμωτάτῳ*, „non perspecto Phrynichi usu." Lobeck. p. 422.

γλαφυρωτάτως Tzetz. Chil. 6, 40.
εὐκολωτάτως Glossogr.
ἠπιωτάτως Hesych.
καρτερωτάτως Theod. Prodromus Galeom. 213.
μυθικωτάτως Tzetz. Hist. 2, 671.
τεχνικωτάτως Tzetz. Hist. 11, 709.
φυσικωτάτως Basil. Magn. t. 1. p. 790 C.

ὑπερτάτως Dionys. Areopag. p. 27, 28.
ὑστάτως Hippiatr. p. 69, 19.

ἁπλουστάτως Tzetz. Schol. in Hermog. Cramer. An. 4. p. 51, 3.

ἀκριβεστάτως Ex Procl. Praef. ad Schol. Hesiod. affert Buttmannus. — Tzetz. Interpret. Alleg. Hom. init.
ἀμαθεστάτως Io. Malalas p. 76, 4.
ἀπρεπεστάτως Tzetz. Hist. 8, 812.
ἐπιμελεστάτως Marcian. Heracl. v. 728.
εὐμενεστάτως Schol. B. Hom. Il. *Α* 138. Io. Damasc. Ep. ad Theoph. De imagg. p. 142.
εὐφυεστάτως Tzetz. Hist. 8, 119.
μεγαλοπρεπεστάτως Tzetz. Hist. 3, 974.
προσφυεστάτως Tzetz. Hist. 8, 762. 9, 734.
σαφεστάτως Tzetz. Hist. 6, 874. 8, 872. 9, 713. 10, 550. Agathem. Geogr. p. 196.

χαριεστάτως Leont. Neapol. Vita Sym. Sali Actt. SS. Julii t. 1. p. 143 B.

βαθυτάτως Jacobs. conjec. ad Aelian. h. a. 14. 14.
βραχυτάτως Glossogr.
ἡδυτάτως Schol. Aristoph. Av. 1381. Et. Gud. 12. 11.
θρασυτάτως libri nonnulli ap. Diodor. 17, 44 pro -τατα.
ὀξυτάτως Ephraem. Syr. vol. 3. p. 2 C.
πλατυτάτως Tzetz. Hist. 12, 891.
ταχυτάτως Glossogr.

αἰσχίστως Maneth. 1, 21. Mnasalcas Sicyon. in Epigr. ap. Athen. 4, 163 A. — Apud Pollucem 5, 127 Dindorfius librorum *ἐπαισχίστως* (vel *ἐπαίσχρως*) correxit in *ἐπαισχῶς*.
ἀρίστως Anon. Vit. Pythag. p. 60 Kust. Jambl. Myst. p. 78, 17. Niceph. Call. H. E. 1. p. 23 A. Hieracosoph. p. 122.
ἐλαχίστως Hippocr. Praecept. p. 26, 22.
ἐχθίστως S. Gregentius fol. 137, a.
κακίστως vulgo Pollux 5, 118, ubi Bekkerus *κακιστικῶς*. — Aesop. Fab. 57, 310.
καλλίστως Hesych. s. v. *ἐξόχως*. Alex. Trall. p. 431, 476, 509. Bachm. An. 1, 425, 12. Tzetz. Hist. 9, 676. Glossator Aristaen. 1, 1 p. 104.
μεγίστως Aristeas Hist. LXX intt. p. 105 D. Gl. Soph. OC. 700. Ex Schol. Aristoph. Av. 427 (1. p. 436 Dind.) Buttmannus affert.
οἰκτίστως Phalaridi tribuitur.
οἰκτιστάτως Aelian. h. a. 14, 7.
ὀλιγίστως adespot. in lexicis.
πλείστως Galen. vol. 9. p. 375.
ῥᾴστως Bekk. An. p. 243, 24.
χειρίστως Nic. Chon. 336. II Maccab. 7, 39.

CAPUT III.

DE ADVERBIIS ACCUSATIVI FORMA PRAEDITIS.

§. 1. *De adverbiis in -δην, -δον, -δα.*

I.

Jam Jac. Grimmius in Gramm. Germ. II. p. 239, ubi de adverbiis verbalibus disserens priscae linguae Germanicae adverbia in - ûn desinentia, veluti stulingûn halingûn, quum sint feminini accusativi sing. num., Latinorum adverbiis in - tim, - im cadentibus [28]) comparat, videri dicit neque opus plenum periculosae aleae Graecorum quoque adverbia in - δην huc referre, neque incredibile in vocibus quales sint

---

28) Vid. Corssen Kritische beiträge zur latein. formenlehre Neue Formenlehre der latein. sprache II. p. 506 sqq. Quod Boppius quondam putabat Latinorum adverbia in -im cadentia cognata esse superlativis in -timus, -simus, ipse ultro reiciens in libro anno 1832 emisso Ueber den einfluss der pronomina auf wortbildung p. 24 (cf. Gramm. ²III. p. 243) adverbiales accusativos ad abstracta intermortua spectantes esse dicit. Primarium illud suffixum -ti -(nonnunquam mutatum in -si, cf. *θαυματ-ιο-ς = θαυμάσ-ιο-ς, *ἀναισθητ-ια = ἀναισθησ-ία, *ἐπετ-ο-ν = ἔπεσ-ο-ν, Dor. φαντί = φασί, alia) omnibus linguis Indogermanicis commune (cf. Sanscr. júk-ti-s = Graec. ζευγ-τι-ς = ζευκ-τι-ς = ζευκ-σι-ς = ζεῦξις = Lat. junc-tio) conjungi cum thematibus verbalibus sive vivis sive defunctis, rarius cum nominibus, ita tamen ut euphoniae legum ratio sit habita. In magna persuadendi arte, qua Boppius pollet, non facile aliquam πειθανάγκην agnoscas. Veram esse ejus sententiam jam agnoverunt Curtius et Corssenus par nobile philologorum. — Pottius quid de hoc vocabulorum genere judicet, equidem nescio; cum enim ejus 'μέγα βιβλίον' indicibus adhuc careat, mirum quantum et diligentiae et temporis ad indagandum id quod petitur opus est.

ἀναφανδὸν et *κρυφανδὸν* accusativos masculini (potius neutri) generis inesse. Quae sententia quamvis a Lobeckio [29]) acerrime impugnetur, tamen ei et sunt et erunt adstipulatores promptissimi, quoniam verior ac firmior est quam cui possint voces adversantium licet clarissimae nocere. Errore enim inveterato et temerario ducuntur qui flagitant, ut cujusvis sive nominis sive verbi partes et formae ad unam omnes in usu sint ac tritae. Qua ratione quo perventum sit, documento est, ut ex sexcentis exemplum unum commemorem, verbum *τύπτω*, a quo formas fictas esse constat, quas qui ferat duro stomacho sit oportet, ut vel saxa concoquere possit. Nobis igitur adverbia de quibus agimus accusativi sunt adjectivorum, quorum reliqui casus antiquissimis jam temporibus interisse putandi sunt, ita ut, quae in -*δην* cadunt, ad femininum, quae in -*δον*, ad neutrum singularis numeri spectent, quae denique in -*δα*, ad neutrum pluralis. Hoc ita esse reapse inter omnes, quod sciam, qui Grimmii vestigiis ingressi huic rei operam dederunt, hodie constat, quamquam de suffixi -*δο* origine et significatione controversia est.

De his adverbiis a Leone Meyero disputatum esse plane me fugisset, nisi ex Pottii Corsseni Curtii libris comperissem ejus de suffixo illo praecepta nullo modo probari posse. Quamquam valde doleo, quod mihi homini in scholae angulo delitescenti ut multorum aliorum sic Meyeri Kuhnii Hoeferi librorum syllogarumve copia negata est: quod omnino, quaeso, hujus scriptiunculae arbitri qua sunt humanitate meminerint, si multa in ea prave aut minus accurate disputata et explicata esse videantur [30]).

Meyerianae sententiae reprehensores quid de suffixo illo statuerint, non indicabo nisi brevissime. Ac primum quidem Pottius duas vias patere dicit, quibus quale sit in-

---

29) Paralipomena 1. p. 152 sqq.

30) Scripta haec erant, cum G. Curtius sua sponte — tanta est viri egregii humanitas et comitas — non solum libros istos verum etiam alios mihi misit. Legi igitur quae Leo Meyerus in libro suo Vergleich. grammatik II. p. 359 sqq. et p. 533 sqq. et in Kuhn. Z. f. sprachforsch. VI.

tellegatur: altera revocandum id esse ad *ἰδ-εῖν*[31], altera ad radicem Sanscr. dhá-, Graec. *θε-* (*θεῖ-ναι*[32]). Hoc posterius autem fieri non posse cum Sanscritum dh in Graecum *θ* (minime *δ*) abire necesse sit, jam animadversum video a Corsseno[33], qui, quamquam priori illi Pottii sententiae aliquid fidei tribuendum esse censet, tamen ipse[34] satius esse ducit omnia illa adverbia cum Latinorum adjectivis in -dus conferri, quorum suffixum in radice da- „geben (thun)“ positum sit, ita ut quemadmodum *frigidus* „kälte gebend“, ita *στοιχη-δόν* „reihe gebend“ significet. Cartius denique[35] *δ* ex *j* repetens *-δο* cognatum arbitratur Sanscrito suffixo -ja ad gerundium pertinenti: cui quidem opinioni non mediocris, opinor, commendatio ex eo accedit, quod qui eam secutus erit alia quoque his simillima optime, ut postea apparebit, perspicere potest.

Sed ut ut res haec sese habet, ex omnibus quae prolata sunt elucet eam esse difficillimam dijudicatu. Quod enim fieri solet, ut, quo quid diligentius examinetur, eo magis difficultates, si quae latuerint, emineant atque appareant, id hic quoque accidit.

Technicorum veterum de horum vocabulorum derivatione praecepta saepissime aut inutilia prorsus aut adeo futilia esse satis nunc erit monuisse. — De accentibus vid. Goettlingii librum p. 338 sq. et p. 342 sq.

Jam vero quae adverbiorum in *-δην*, *-δον*, *-δα* repperi exempla certo quodam digeram ordine, qui qualis sit ex ipso indice apparebit.

---

p. 287—300 et in Benfey. Orient und Occident II. p. 603 de adverbiis illis disseruit; sed non potui a me impetrare ut cum viro sagacissimo facerem: opinionibus enim magis quam argumentis quae de suffixi origine commentus est nituntur. — Bassii De adverbiis in *-δην* cadentibus dissertatio Regimont. Bor. 1849 nomine tantum mihi nota est.

31) Etymolog. forschungen ²II. p. 882.

32) Etym. forsch. ²II. p. 497.

33) Krit. beiträge p. 141. Krit. nachtr. p. 141 sq.

34) Krit. beiträge p. 105.

35) Etymol. ²570.

II.

SUFFIXUM -δην ACCEDIT

I. *ad themata verbalia*

A. sine interventu vocalis

1) ad themata in consonam desinentia

a. ad themata verborum liquidorum:

ἀέρδην Aesch. Ag. 234.
ἄρδην Aesch. Prom. 1051. Soph. Ant. 430. Ai. 1280. Eur. Alc. 611.
μεσοφέρδην Hesych. Phot.
σύρδην Aesch. Pers. 54. Eur. Rhes. 58.
φύρδην Aesch. Pers. 798. Xen. Cyr. 7, 1, 37. Polyb. 16, 8, 9. 30, 14, 6. Plut. Sull. 18. Alex. 16. Opp. hal. 1, 483. Anth. 7, 531. Alciphr. 1, 23, p. 92. Pollux 6, 175. Suid. 1, 602.
παμφύρδην Opp. hal. 2, 548, al. *παμφύγδην*.
συμφύρδην Nic. ther. 110.
διαφάνδην Poll. 6, 208, ubi cod. *διαφάδην*, Bekkerus *ἀναφανδόν*.
ἐκφάνδην Philostr. v. Ap. 7, 20. Hesych.

b. ad themata verborum mutorum

aa. labialia:

γράβδην Eustath. Il. p. 852, 8. Et. M. p. 781, 27.
ἐπιγράβδην Hom. Il. Φ 166.
κλέβδην Bekk. An. p. 611, 27. Et. M. p. 103, 13.
κρύβδην, Dor. -αν Hom. Od. λ 454. π 153. Pind. Pyth. 3, 25. Theocr. 4, 3. Aristoph. Vesp. 1013. Plat. Legg. 6. p. 766 B. Lys. or. 6. §. 53. or. 15. §. 10. Lycurg. c. Leocr. c. 37. §. 146.
κατακρύβδην Ptol. tetrab. p. 64, 24.

λείβδην Et. M. p. 781, 26.
ὄβδην Bekk. An. p. 611, 28. p. 912, 5. cf. Lobeck. Parall. p. 255.
ἐσόβδην Bekk. An. p. 912, 7, ubi cit. Callimachus.
συλλήβδην Theogn. 147. Aesch. Prom. 505. Aristoph. Vesp. 657. Aesch. c. Ctes. p. 276 fin. Lys. or. 13. §. 4. Isocr. or. 3. c. 3. §. 9. p. 28 B.; antid. §. 257: or. 4. c. 6. §. 29. p. 46 C. Xen. Oec. 19, 14. Plat. Parm. p. 166 B. Prot. p. 325 C. Hesych. s. v. καταχλήδην.
[ὑποβλέβδην quod nusquam occurrit Passovius conjecit h. Hom. Merc. 415.]
ῥοίβδην Phot. p. 491, 2.
ἐπιρροίβδην Eur. Herc. fur. 860.

bb. gutturalia:

ἄγδην Luc. Lexiph. c. 10.
ἀΐγδην Ap. Rh. *B* 828 Merk.
διαΐγδην citatur ex Oppiano.
ἐπαΐγδην Opp. hal. 1, 495. 2, 616. 4, 673.
καταΐγδην Ap. Rh. *Δ* 64. Orph. Arg. 1180. lith. 502.
μεταΐγδην Ap. Rh. *Δ* 95.
συναΐγδην Hes. sc. 189.
προκαταΐγδην Ap. Rh. *B* 298.
ἀράγδην Luc. Lexiph. c. 5.
ἁρπάγδην Ap. Rh. *Δ* 1017. *Γ* 874. Opp. hal. 2, 567. 3. 219.
ἀναρπάγδην Ap. Rh. *Δ* 577. 1230.
βρύγδην Anth. 9, 14.
δράγδην Qu. Sm. 13, 91. Plut. mor. p. 418 E.
ἐκπλήγδην Suid.
ἐμπλήγδην Hom. Od. *υ* 132.
συμπλήγδην Theocr. 24, 55.
παμπλήγδην Suid.
ἑλίγδην Aesch. Prom. 882.
ἐναλλάγδην Maneth. 4, 181.
καταλλάγδην Hesych.

ἐπιλέγδην Eustath. Il. p. 955, 8 ad *N* 689. p. 1036, 54 ad *O* 680.
συλλέγδην Georg. Acropolit. Hist. p. 93 A.
λάγδην Soph. fr. 606 Dind.
λίγδην Hom. Od. χ 278.
ἐπιλίγδην Hom. Il. *P* 599.
λύγδην Soph. OC. 1621. Anth. 5, 48, 3.
μίγδην hymn. Merc. 494. Ap. Rh. *Γ* 1380. Nic. al. 179. 385. th. 932.
σμίγδην var. lect. pro μίγδην ap. Paul. Sil. therm. Pyth. 158.
ἀμμίγδην Nic. th. 912. 93.
ἀναμίγδην in lexicis adespotum.
συμμίγδην Nic. th. 677. Man. 4, 266.
νύγδην Bekk. An. p. 611, 30.
ὀρέγδην Schol. Il. *B* 543.
περιπλίγδην Hesych.
πλέγδην Opp. hal. 2, 317. Anth. Pl. 196. Herodian. π. μ. λ. p. 28, 6.
ἐμπλέγδην· Nicomach. arithm. 2, p. 153 Ast.
περιπλέγδην Opp. hal. 2, 376. 4, 152. Nonn. dion. 2, 271.
συμπλέγδην Nonn. dion. 10, 158.
ἀμφιπεριπλέγδην Anth. Pl. 5, 276, 6. Nonn. dion. 36, 360.
ποιφύγδην Nic. th. 371.
ῥάγδην Plut. mor. p. 418 E.
σπέργδην Hesych.
στάγδην Hipp. p. 1174 H. Aretae. p. 12, 2.
φράγδην Hom. fr. 142 Ern.
φύγδην Nic. th. 21.
παμφύγδην Opp. hal. 2, 548 c. var. lect. παμφύρδην.
σπερχυλάγδην, quod in cod. Hesych. est, correctum est in σπερχυλλάδην κέκραγας (Com. CCCLXXXVII). ἀγανακτήσας ὑλακτεῖς ἄγαν, παρὰ τὸ σπέρχεσθαι.

cc. dentalia charactere interempto:

ἐμπελάδην Nic. al. 215.
περισταλάδην cf. περιστολάδην.

χάδην Hippocr. p. 234, 46.
ἀνεπιχάδην Hesych.
Huc referatur *ἐπισπάδην* Hippocr. p. 546, 23.

2) ad themata in vocalem desinentia

a. ad themata a quibus tempus praesens formatur:

ἐπιψαύδην Schol. Il. *P* 599. Suid.
μεταπορεύδην Hesych.

b. ad themata quae vocantur radices

α. mutationem nullam passa

aa. organica characteris productione omissa:

σύδην Aesch. Pers. 480.
ῥύδην Cratin. ap. Suid. s. v. Plut. Sull. 21. Lucull. 39. Caes. 29. Cleom. 21. Brut. 50. mor. p. 318 A. „Quod Pollux 6, 175 non ob aliam causam improbare potuit quam quia poeticum est.“ Lobeck. Pathol. 1. p. 408. — De *ῥύβδην* Hippon. fr. 34, quod Bergkius pro *ῥύδην* scripsit, vid. Curtius Etym. ²572.
διαρρύδαν Aesch. Choeph. 67. cf. Lobeck. Parall. p. 156.
χύδην, Dor. *-αν* Anth. 9, 316, 8. Anth. Pl. 308, 1. Xen. Hipp. 1, 16. Plat. Phaedr. p. 264 B. Legg. 7. p. 811 D. 9. p. 858 B. Isocr. or. 12. 24 p. 238.
καταχύδην Anacr. fr. 90, 3 Bergk.
ἀνέδην Aesch. Suppl. 15. Hesych.
ἀμφάδην Archiloch. Stob. Flor. 20, 28, 4.
διαφάδην Pollux 2, 129.
ἐκφάδην Hesych.
ἀποιάδην Luc. Zeux. 4. Ael. n. a. 4, 21. Philostr. p. 481. 500. 585. Poll. 6, 175.
ἐκτάδην Eur. Phoen. 1698. Luc. d. m. 7, 2.
βάδην Hom. Il. *N* 516. Aesch. Pers. 19. Aristoph. Ach. 535. Lysistr. 254. Xen. An. 4, 6, 25. Cyr. 2, 2, 30.

ἀναβάδην Aristoph. Pl. 1124. Plut. de Alex. fort. c. 3. Athen. p. 528 F. Poll. 6, 175.
ἀντιβάδην Plut. mor. p. 381 A.
καταβάδην Aristoph. Ach. 411.
περιβάδην Hesych. s. v. περιπλίγδην. Plut. Artax. 14. Ach. Tat. 14. Poll. 3, 90.
προβάδην Hesiod. op. 727. Aristoph. Ran. 351.
συμβάδην Nicet. ann. 2, 4. p. 41 A. Apud Pollucem 6, 175 restituendum putat Bekkerus pro συστάδην.
περιπετάδην Tzetz. exeg. p. 4, 20.
πριάδην Apollon. Dysc. in Bekk. An. p. 612, 10.
στάδην ap. Athen. 14. p. 628 E.
περιστάδην Theod. Prodr. am. 1, 9.
συστάδην Pol. 3, 73, 8. 11, 32, 7. 13, 3, 7.
κατασυστάδην Theophyl. Sim. Hist. 2. p. 36 A.
ἰσοστάδην Suid. s. v. ἀνταγωνιστής.
ὀρθοστάδην Aesch. Prom. 32. Luc. Jup. tr. 11. Pollux 6, 175.
χοροστάδην Theod. Prodr. p. 174.

bb. organica characteris productione facta:

στήδην Nic. al. 327.
ἐμπλήδην Nic. al. 129.

β. metathesin passa

aa. organica vocalis transpositae productione omissa:

σχέδην Machon ap. Athen. 9. p. 349 B. Xen. Hipp. 3, 4. Plut. Cam. 29.

bb. organica vocalis transpositae productione assumpta:

ἀναβλήδην Arat. 1070.
ἀμβλήδην Hom. Il. Χ 476.
ἐπιβλήδην Ap. Rh. Β 80.
παραβλήδην Hom. Il. Δ 6. Ap. Rh. Β 450.
συμβλήδην Aretae. p. 115, 38. cf. συλλήβδην.

ὑπερβλήδην Orph. Arg. 255.
ὑποβλήδην Hom. Il. *Α* 292. Ap. Rh. *Γ* 400. 1118.
ἐπαμβλήδην Hesych.
κλήδην Hom. Il. *Ι* 9. Hesych.
κατακλήδην Hesych.
ἐπικλήδην Opp. cyn. 1, 471. 4, 241. hal. 1, 776.
ὀνομακλήδην Hom. Od. *δ* 278.
ἐξονομακλήδην Hom. Il. *Χ* 415.
ῥήδην Et. M. p. 363, 42. p. 781, 29. Bekk. An. p. 612, 6.
διαρρήδην hymn. Merc. 313. Demosth. p. 118, 1. 352, 12. Pollux 2, 129.
ἐπιρρήδην Arat. 191. 261. Ap. Rh. *Β* 643. 849.
περιρρήδην Ap. Rh. *Δ* 1579.
ἀρρήδην Pollux 2, 129. Hesych.
τμήδην Hom. Il. *Θ* 262.
κατατμήδην Tzetz. Exeg. Il. p. 4, 21. 129, 9.

Addere licet ἄδην et παμπήδην, quae singulari quadam ratione nata sunt.

B. interveniente vocali *α* ad paucas radices:

φυρ-ά-δην, cf. φύρδην, ap. Pollux. 6, 175 repositum ex codd. pro φρουδην; Lobeckius autem Pathol. 1. p. 408, quum nulla a verbis circumflexis nascantur adverbia, vitiosum esse dicit scribendumque jubet φυγάδην. Sed vereor ut vir summus recte id monuerit.
μιγ-ά-δην, cf. μίγδην, Nic. al. 349.
ζυγ-ά-δην Suid. Phot.

II. *ad themata nominalia*

A. sine interventu vocalis

1. ad themata nominum, quae a verbis oriunda partim usitata partim inusitata ante suffixum characterem o in *α* (*η*) mutant:

ἀναβολάδην Polemo ap. Macrob. Sat. 5, 19.
ἀμβολάδην Hom. Il. *Φ* 364. h. Merc. 411. 425. Herodot. 4, 181. Pind. Nem. 10, 33. Hesych. ἀγχοάδην· ἀμβολάδην.

παραβολάδην Schol. Il. *Δ* 6 Arat. 525.
παρβολάδην Ap. Rh. *Δ* 934.
ὑπερβολάδην Theogn. 484.
ἀνδοκάδην Hesych.
ἀναστροφάδην Hesych. Suid.
ἐπιστροφάδην Hom. Il. *K* 483. *Φ* 20. Od. *χ* 308. *ω* 184.
μεταστροφάδην Agath. Hist. 5, 19. p. 165 A.
περιστροφάδην Opp. hal. 5, 146. Orph. Arg. 1256.
ὑποστροφάδην var. lect. ap. Opp. hal. 1, 636. cf. *ὑποτροπάδην*.
δρομάδην Hesych., qui *μεταδρομάδην* ex Hom. Il. *E* 80 sumpsit, non illud, ut Maur. Schmidt. s. v. dicit.
ἐπιδρομάδην Nic. th. 481. Orph. Arg. 599.
μεταδρομάδην Hom. Il. *E* 80. Ap. Rh. *Δ* 755. Opp. hal. 4, 508.
παραδρομάδην Orph. Arg. 856.
τροπάδην Procop. Hist. p. 655 B, ubi nunc legitur *προτρ.*
ἐπιτροπάδην Hesych.
περιτροπάδην Ap. Rh. *B* 143.
προτροπάδην Hom. Il. *Π* 304. Pind. Pyth. 4, 167. Plat. Symp. p. 221 C. Xen. Mem. 1, 3, 13.
ὑποτροπάδην Opp. hal. 1, 636; c. var. lect. *ὑποστροφάδην* 3, 274.
λογάδην Thuc. 4, 4. Joseph. Antt. 4, 8, 5. Plut. Oth. 6. Pollux 6, 175.
ἀναλογάδην Hesych.
καταλογάδην Plat. Lys. p. 203 D. Symp. p. 177 B. Athen. 10. p. 445 B. Pollux 6, 175.
λοχάδην Nic. th. 125.
ἐπιστολάδην Hesiod. sc. 287.
περιστολάδην Nic. al. 475 pro *περισταλάδην*.
περιπλοκάδην Anth. 5, 252.
περιφοράδην Hipp. p. 852 D. 819 B. Gal. t. 12. p. 400 sq. 18, 1. p. 602, 4.
σποράδην Thuc. 2, 4. Plat. Prot. p. 322 A. Isocr. or. 10. c. 17. §. 35. p. 214 E. Poll. 6, 175.

διασποράδην Clem. Alex. p. 348 D.
παρασποράδην Tzetz. exeg. in Iliad. p. 4, 20.
τροχάδην Bekk. An. p. 611, 25. Corp. inscr. n. 2647, 1.
ἐπιτροχάδην Hom. Il. *Γ* 213. Od. *σ* 26. Man. 1, 11.
κατατροχάδην Duc. Hist. Byz. p. 23 A.
φοράδην Soph. OR. 1311. Eur. Andr. 1167. Rhes. 888. Demosth. 54, 20 p. 1263. Pollux 6, 175.
ἀμοιβήδην Ap. Rh. *B* 1073. *Δ* 76.
Huc referantur:
ἀολλήδην Opp. hal. 1, 788. Mosch. 2, 49.
σειράδην Pallad. Laus p. 55.

2) eodem modo formata sunt:

μονάδην Bekk. An. p. 611, 25.
ὁμάδην Theod. Prodr. Rh. p. 194; 366.

B. interveniente vocali *α*, sed charactere pulso ad thema substantivi *ῥάχις*:

ῥαχ-ά-δην Hesych.

III.

Transeundum est ad adverbia in *-δόν*. Suffixum *-δον* accedit

I. *sine interventu vocalis ad themata verbalia*

1) in consonam desinentia.

a. ad themata liquida:

φανδόν Apoll. Dysc. in Bekk. An. p. 611, 16.
ἀμφανδόν Pind. Pyth. 9, 41.
ἀναφανδόν Hom. Il. *Π* 178. Herod. 2, 46. Plat. Protag. p. 348 E. Soph. p. 219 D. Pollux 6, 208.
ἐκφανδόν fortasse scribendum est apud Hesychium pro *ἐκφαντόν* (ap. Maur. Schmidt. *ἔκφαντον*)· *φανερόν*.

ἐξαναφανδόν Hom. Od. *υ* 48.
χανδόν Apoll. Dysc. in Bekk. An. p. 611, 16.

b. ad themata muta ita, ut quae dentalia sunt, charactere priventur:

ἱμερολεγδόν Aesch. Pers. 64. Luc. Lexiph. 9. Aristot. h. a. 6, 21, 2. De accentu vid. Goettling. p. 343 et Hermann. Aesch. l. l.
διασχιδόν Schol. Dion. Thr. in Bekk. An. p. 784, 2. 788, 13.
δισχιδόν Bekk. An. p. 1171. cf. Lobeck. Pathol. 1. p. 332 Adn. 7.
ἐμπελαδόν Hesiod. op. 732. Bekk. An. p. 611, 15.
νοσφιδόν Eustath. Il. p. 894, 50.
ὀκλαδόν Ap. Rh. *Γ* 122.
ὑποκλαδόν Opp. cyn. 4, 205.

2) in vocalem desinentia.

a. ad themata, a quibus tempus praesens formatur ita, ut character organica utatur productione.

ὠρυδόν Nic. al. 222.
ἐξαρτηδόν Hesych.
σκιρτηδόν Orph. fr. 23, 1.
βομβηδόν Ap. Rh. *B* 133.
ἑλκηδόν Hesiod. sc. 302.

b. ad themata quae vocantur radices

α. mutationi nulli, sed organicae characteris productioni loco dato:

ἀμφαδόν Hom. Il. *H* 243. *I* 370. Od. *α* 296. *λ* 119. *ξ* 330. *τ* 299.
ἀναβαδόν Aristot. h. a. 6, c. 30.
ἐμβαδόν Hom. Il. *O* 505.
παραιβαδόν Opp. cyn. 1, 483 (?).
ἐπεμβαδόν Anth. 9, 668.
ἐκταδόν Thom. Mag. p. 289. Suid. Zonar. p. 681.
κλιδόν Bekk. An. p. 611, 20.

ἐγκλιδόν h. Hom. 22, 3. Ap. Rh. *Δ* 790.
παρακλιδόν Hom. Od. *δ* 348. *ϱ* 139. h. Ven. 183.
κϱιδόν Tryphiod. 221, ubi nunc auctore Schaefero *ὁ δ'ἐκκϱιδὸν* pro *ὁ δὲ κϱιδὸν* legitur. Bekk. An. p. 611, 15, 19.
ἀποκϱιδόν Ap. Rh. *B* 15.
διακϱιδόν Hom. Il. *M* 103. *O* 108. Bekk. An. p. 611, 15, 19.
ἐπικϱιδόν Ap. Rh. *B* 302.
παϱαφθαδόν Opp. hal. 3, 298.
ὑποφθαδόν Opp. hal. 3, 145. 618. 5, 387.
ῥυδόν Hom. Od. *ο* 426. Lacones *ῥουδόν* Hesych.
σταδόν Bekk. An. p. 611, 22.
ἀνασταδόν Hom. Il. *I* 667. *Ψ* 469.
ἀποσταδόν Hom. Il. *O* 556.
διασταδόν Ap. Rh. *B* 67. *Δ* 942. Opp. hal. 1, 502.
ἐπισταδόν Hom. Od. *μ* 392. *ν* 54. *π* 453. *σ* 424.
ὀϱθοσταδόν Ap. Rh. *Δ* 1724. Hesych.
παϱασταδόν Hom. Il. *O* 22. Od. *κ* 173. 547.
πεϱισταδόν Hom. Il. *N* 551.
συσταδόν Thuc. 7, 81. Dio C. 41, 60. 43, 37. Hdn. 6, 7, 20. 7, 12, 12. 4, 7, 2. *συστηδὸν* pro *-σταδὸν* ponit Gramm. in Boisson. An. vol. 1. p. 406: *τὰ διὰ τοῦ -ηδον ἐκφεϱόμενα διὰ τοῦ η γϱάφονται, οἷον ποταμηδόν, ἱππηδόν, κϱουνηδόν, συστηδόν· καὶ Ἡϱωδιανός· Πϱὸς τὴν συστηδὸν μάχην.* Cujus libri 6, 7, 20 *συσταδὸν* vel *συστάδην.*

β. metathesin passa

aa. organica vocalis transpositae productione omissa:

σχεδόν Hom. Il. *Γ* 115. *Δ* 247. *E* 14. 158. 607. 630. 850. 883. *Z* 121. *I* 304. *K* 100. 308. 320. 395. 422. *Λ* 116. 232. 488. *M* 53. *N* 268. 402. 559. 576. 604. 810. 817. *O* 456. 737. *Π* 462. 828. *P* 202. 600. 601. 699. *Υ* 176. 290. 363. 378. 462. *Φ* 64. 148. 179. *X* 131. 248. *Ψ* 334. 499. 816. 817. — Od. *β* 284. *δ* 439. *ε* 288. 392. 475. *ξ* 27. 125. *ι* 23. 117. 280. *κ* 156. 441. *λ* 141. 165. 480. *μ* 368. *ν* 161. 162. *π* 157. *σ* 145. *ω* 490. 492.

αὐτοσχεδόν Hom. Il. *H* 273. *N* 496. 526. *O* 386. 708. 746. *P* 530. — Od. χ 293.
ἐπισχεδόν h. Hom. Ap. 3. Ap. Rh. *B* 490. 604. *Δ* 948. 1187.
παρασχεδόν Ap. Rh. *A* 354. 698. 1091. *B* 10. 859. Nic. th. 799. Dion. H. ant. 7, 45.

bb. organica vocalis transpositae productione assumpta:

ἀναβληδόν in lexicis adespotum.
ἐπαναβληδόν Herodot. 2, 81.

II. *ad themata nominalia charactere α aut ο insignia ita, ut uterque plerumque in η abeat.*

α. ad themata primae quae dicitur declinationis:

ἀγεληδόν Hom. Il. *Π* 160.
αἰφνηδόν Et. Gud. 23, 31. Herodian. epim. p. 70. cf. Lobeck. ad Phryn. p. 19.
ἀμυχηδόν Et. Mag.
ἀμοιβαδόν Ap. Rh. *B* 1229. Tim. Locr. p. 98 E. ἀμοιβηδόν Hippocr. Epist. S. p. 1281, 48. Theogn. Can. p. 163, 26.
ἐπαμοιβαδόν Hesych. Maur. Schmidtius citat ex Hom. Od. ε 481, ubi ἐπαμοιβαδίς.
βριμηδόν Nonn. Joann. p. 147, 16.
βρυχηδόν Ap. Rh. *Γ* 1374 (?). Bekk. An. 611, 12.
γνωμηδόν Dion. H. ant. 8, 43.
ἑλικηδόν Theophr. h. pl. 3, 1, 13. Luc. h. conscr. 19.
ἡβηδόν Herodot. 1, 172. 6, 21. Luc. v. auct. 14. Tim. 37. Diodor. 3, 54.
πανηβηδόν Tzetz. hist. 7, 996.
ἰλαδόν Hom. Il. *B* 93. Ap. Rh. *Δ* 240. Hes. op. 289.
εἰλαδόν c. var. lect. ἰλαδόν ap. Herod. 1, 172.
ἰληδόν Qu. Sm. 1, 7. 2, 397. 6, 643.
ἐπιλαδόν Dion. Per. 763.
πανιλαδόν Tzetz. Hom. 433.
καναχηδόν Dion. Per. 145. Aretae. p. 28 A.
καταφυλαδόν Hom. Il. *B* 668.

κεφαληδόν Opp. cyn. 3, 437.
κλαγγηδόν Hom. Il. Β 463. Luc. Pisc. c. 42.
κρυφηδόν Hom. Od. ξ 330. τ 299. Qu. Sm. 11, 60. Bekk. An. p. 611, 14.
κωμηδόν Diod. 5, 6. Dion. H. ant. 1, 9. Ptol. 3, 2. Philo t. 2. p. 457, 12. Strab. 3. p. 151.
λυσσηδόν Opp. hal. 2, 573.
μανδακηδόν Hippiatr.
μελισσηδόν Eustath. op. p. 309, 60.
μιτρηδόν Nonn. diac. 48, 340.
μολπηδόν Aesch. Pers. 388.
νεφεληδόν Nonn. par. 3, 135. dion. 15, 1.
ὁρμηδόν Hermes ap. Stob. ecl. phys. p. 1070.
πυγηδόν Aristot. h. a. 5, 2.
παλιμπυγηδόν Aristot. p. an. 2, 16 = p. 658, 20 Bekk. Hesych.
πετρηδόν Luc. Tim. 3.
πορπηδόν Suid.
ῥαφανηδόν Gal. t. 2. p. 394. 10. p. 143.
ῥιζηδόν Heliod. 1, 29. Athanas. t. 2. p. 265 A.
ῥυμηδόν Polyaen. 4, 3, 5. 4, 6.
σικυηδόν Paul. Aeg. 6, 89. Soran. in Cocchii chirurg. p. 17.
σκηνηδόν Apoll. Dysc. in Bekk. An. p. 609, 29. p. 611, 3.
σπειρηδόν Anth. 9, 301, 4. Opp. hal. 1, 516. Bekk. An. 1170. 1171. Pol. 5, 4, 9. 11, 11, 6. Strab. 3. p. 414.
στεφανηδόν Man. 4, 429. Nonn. par. 1, 211. 6, 8.
στιλβηδόν Suid.
στοιβηδόν Simplic. ad Arist. t. 4. p. 30. b) 43 Berol.
συνοχηδόν Anth. 9, 343, 3.
συνωχαδόν Hes. th. 690. Qu. Sm. 14, 517. cf. Apoll. Dysc. in Bekk. An. p. 609, 30. Lobeck. Phryn. p. 701.
σφαιρηδόν Hom. Il. Ν 204, ubi Bekkerus propter F quod sequitur σφαιρηδά. Ap. Arat. 531 ex codd. Buttmannus et Bekkerus περισφαιρηδόν, Schneiderus πέρι σφαιρηδόν.
σφενδονηδόν Schol. Hom. Il. Δ 165. Et. M. p. 738, 26.

ὑπονομηδόν Thuc. 6, 100, 1.
χαλαζηδόν Ann. Comn. 489.

β. ad themata secundae quae dicitur declinationis:

αἰετηδόν Schol. Ven. Il. Σ 410.
ἀλφιτηδόν Dioscor. De fac. par. l. 2. c. 49. p. 261 Spr.
αὐτοχροιηδόν Hesych.
βαθμηδόν Athen. 1. p. 1 C.
βασανηδόν Maneth. 4, 197.
βωληδόν in lexicis adespotum.
ζυγηδόν Heliod. 10, 17. p. 496.
ζῳηδόν Pol. 6, 5, 9.
θυσανηδόν Aelian. n. a. 16, 11.
ἱππηδόν Aesch. Suppl. 440. Sept. 313. Aristoph. Pac. 81.
καλαμηδόν Paul. Aeg. 6, 89.
καρυηδόν Paul. Aeg. 6, 89. Gal. t. 2. p. 397.
καυληδόν Opp. cyn. 2, 511. Paul. Aeg. p. 210, 36.
κοναβηδόν Anth. 7, 531.
κορμηδόν Hel. 9, 19.
κοσκινηδόν Luc. Tim. 3. Ep. sat. 24.
κοφινηδόν Et. M. p. 798, 56.
κριηδόν Aristoph. Lys. 309.
κρουνηδόν II Macc. 14, 45.
κυκληδόν Posidon. ap. Athen. 5. p. 212 F. Ptol. 3, 6.
λυκηδόν Aesch. fr. 30 D.
μετρηδόν Nic. al. 45, 203. Nonn. dion. 7, 115.
μετωπηδόν Herodot. 7, 100. Thuc. 2, 90, 4. — μετωπαδόν Opp. cyn. 2, 65. Nonn. dion. 5, 65.
μοσχηδόν Nic. al. 357.
οἰστρηδόν Opp. hal. 4, 142.
ὁμιλαδόν Hom. Il. *M* 3. *O* 277. *P* 730. -ηδόν Hes. sc. 170.
ὀνηδόν Nic. an. 20, 3.
ὀφθαλμηδόν Gloss.
πλινθηδόν Herodot. 2, 96. Bekk. An. p. 786, 30. p. 787, 2.
ποταμηδόν Luc. Sat. 7. Eustath. op. p. 172, 60.
πυργηδόν Hom. Il. *M* 43. *N* 152. *O* 618.

ῥοιβδηδόν Qu. Sm. 5, 381.
ῥοιζηδόν Nic. th. 556. Lyc. 66. Geopon. 15, 2, 34. Jo. Chrys. t. 6, p. 138 A.
ῥομβηδόν Man. 4, 108.
σκεπαρνηδόν Hipp. p. 770 G.
σορηδόν Philo VM. 1, 17. p. 96. Hesych.
σωρηδόν Anth. 7, 713, 5. Opp. hal. 1, 173. Pol. 1, 34, 5. Luc. Tim. 5. Heliod. 1, 30. Hdn. 4, 6, 2.
σταυρηδόν in lexicis adespotum.
στιχηδόν Hdn. 4, 9, 9. Eustath. Od. p. 1756, 29. Bekk. An. p. 784, 2.
στοιχηδόν Ap. Rh. Δ 1004 c. var. lect στελεχηδόν. Dion. Per. 63. Man. 4, 621. Anth. Pal. 6, 131. Theophr. h. pl. 3, 12, 7. Hesych.
στρομβηδόν Anth. Plan. 300, 4.
ταυρηδόν Aristoph. Ran. 804. Plat. Phaed. p. 117 B. Pollux 2, 52. Nic. al. 496.
φορμηδόν Thuc. 2, 75, 2. 4, 48, 4.
φορηδόν Luc. Tim. 21.
συμφορηδόν Nic. ann. p. 243 B. 403 A.
ψαμαθηδόν Orac. Sib. p. 560.
ψιαθηδόν Schol. Thuc. p. 72.
ὠμαδόν Hesych. s. v. ὠμάδιον; fortasse etiam Anth. Vat. p. 307, 634 Jac.
ἐπωμαδόν Ap. Rh. Δ 738. Δ 1170. Qu. Sm. 13, 541.
κατωμαδόν Hom. Il. O 352. Ψ 500. Ap. Rh. B 681.
ὑφωμαδόν Suid. Phot. p. 635, 10. Lobeck. Paral. p. 153.

Ab adjectivis traducta sunt:
λαθρηδόν Anth. 7, 202, 3. Luc. calumn. 21. c. var. lect. λαθρηδά. Et. Gud. 23, 31. Herodian. Epim. p. 270. Bekk. An. p. 611, 9.
ῥαιβηδόν Et. M. p. 107, 12.
τετραποδηδόν Aristoph. Pac. 896.
ἐθελοντηδόν Thuc. 8, 98, 2.
βουστροφηδόν Paus. 5, 17, 6. Euphorio frag. 5. Bekk. An. p. 787, 11. Hesych.

κρεουργηδόν Herodot. 3, 13.
μοναδόν Schol. Nic. th. 148.
μουναδόν Opp. hal. 1, 444. cyn. 4, 40. Nonn. Jo. c. 20, 32.
οἰαδόν Nic. th. 148.
ὁμαδόν Constant. Caerim. p. 56 C.
ὁμοθυμαδόν Aristoph. Pac. 484. Av. 1015. Xen. H. Gr. 2, 4, 17.
πανθυμαδόν Hom. Od. σ 33.
παλιμπρυμνηδόν Hesych. Euripidi IT. 1364 restituendum esse conjecit Hermannus.
πανσπερμηδόν Nic. ap. Athen. 8. p. 372 F.

III. *ad themata, quorum character fere semper littera consonans est, h. e. ad themata tertiae quae dicitur declinationis*

a. sine interventu vocalis

α. ad thema dentale, quod in nominativo fingendo notam ς adsciscit, ita ut character opprimatur:

σπυριδόν Bekk. An. p. 783, 15. p. 786, 19.

β. ad themata, quae in -σ elisionem patiens exeunt, ita ut littera ι producatur in η:

ἐθνηδόν Joseph. I. 2. p. 500.
κτηνηδόν Herodot. 4, 180.
μελῃδόν Posid. ap. Athen. 4. p. 153 E.
σμηνηδόν Herodian. Epim. p. 127.
στελεχηδόν var. lect. ap. Ap. Rh. Δ 1004, vulg. στοιχηδόν. Ad adjectivum πρηνής spectat πρηνηδόν Nonn. paraphr. 4, 117.

b. interveniente vocali η

α. ad themata gutturalia, cf. Apoll. Dysc. in Bekk. An. p. 611.

φαλαγγηδόν Hom. Il. Ο 360.
δονακηδόν Bekk. An. p. 611, 8.

κλιμακηδόν Bekk. An. p. 611, 8. Basil. Ep. 34. Synes. p. 48 C. Hesych. s. v. *προκόσσας*.
οἰακηδόν Bekk. An. p. 619, 9.
πινακηδόν Aristoph. Ran. 824.
σκυλακηδόν Synes. p. 90 A.
σχιδακηδόν Diosc. 5, 125. Gal. t. 10. p. 143.
βοστρυχηδόν Luc. de conscr. hist. 19. Philops. 22.

β. ad themata dentalia quae in nominativo fingendo notam ς respuunt:

κληματηδόν Melet. in Cram. An. p. 39, 3.
κυματηδόν Io. Lyd. de ost. p. 188 C.
πανημαδόν Opp. hal. 3, 360. Maxim. *καταρχ.* 182. Oenom. ap. Euseb. pr. ev. p. 214 A. Hesych.
λεοντηδόν II Macc. 11, 11.
ἑκοντηδόν Bekk. An. p. 611, 7.

γ. ad themata liquida

ἀκτινηδόν Luc. de salt. c. 18.
κιονηδόν Bekk. An. p. 781, 1. p. 787, 24.
κυνηδόν Soph. fr. 646 D. Aristoph. Nub. 491. Equ. 1033. Luc. Tim. 54.

δ. ad themata characteribus ι et υ insignia (Nom. ις, Gen. εως; Nom. υς, Gen. υος)

1) charactere oppresso

ἁλυσηδόν Maneth. 4, 486.
ὀρχηδόν Herodot. 7. 144. Hesych. Suid. cf. Lobeck. Pathol. 1. p. 332.

2) charactere manente

νεκυ-η-δόν — *νεκυ-δόν*
βοτρυ-η-δόν — *βοτρυ-δόν*.

De his audiendus est Herodianus *π. μ. λ.* p. 46: *τὰ εἰς*

δὸν λήγοντα ἐπιρρήματα ὀξυνόμενα οὐ θέλει ἀπὸ τῶν εἰς υς ὀνομάτων παράγεσθαι καὶ πρὸ τέλους ἔχειν τὸ ν· μονήρες ἄρα τὸ βοτρυδόν. ὁ μέντοι Εὐφορίων παρὰ τὸ εἰς υς παραγωγὸν ποιήσας ἐπίρρημα οὐκ ἔδωκε πρὸ τέλους τὸ υ, ἀλλὰ τὸ η νεκυηδόν. ʻπάντα δέ οἱ νεκυηδὸν ἐλευκαίνοντο πρόσωπα'. Itaque νεκυ-δόν, quod Schol. ad Dionys. Gramm. in Bekkeri An. p. 941 profert, ex alio quodam codice ap. Cram. An. vol. 4. p. 330, 18 corrigendum putatur in νεκυηδόν. — Lobeckio Pathol. 1. p. 332 dicenti βοτρυ-δὸν (Hom. Il. *B* 89. Hesych.) ortum esse per syncopen ex βοτρυηδόν (cod. Urbin. Theophr. h. pl. 3, 16, 14 duoque codd. Lucian. Pisc. §. 43. p. 610), quod unum ad adverbiorum (in -δὸν) paronymorum conveniat, adstipulari non possum, quippe quum βοτρυδὸν mihi sit forma primaria atque appareat η illud in βοτρυηδὸν non ad thema pertinere, sed eodem modo insertum esse quo in φαλαγγ-η-δὸν aliis.

IV. *Singulari quadam ratione nata sunt*

παμπηδόν Theogn. can. p. 163, 15 et ἔνδον.

IV.

Haec igitur tota est illa farrago quam collegi. Priusquam autem ad alia transeamus, cognitu non indignum putamus, quae quantaque sit adverbiorum in -δην et -δον exeuntium in Homericis carminibus frequentia.

Atque occurrunt in iis ex priore genere duodeviginti;

in utroque enim carmine haece tria:

ἐπιτροχάδην	Il. *Γ* 312	Od. σ 26
ἐξονομακλήδην	- *X* 415	- δ 278
ἐπιστροφάδην	- *K* 483	- χ 308
	- *Y* 20	- ω 184

in sola Odyssea quattuor:

ἐμπλήγδην	υ 132
λίγδην	χ 278

ὀνομακλήδην	δ 278
κρύβδην	λ 455 π 153.

in sola Iliade undecim:

ὑποβλήδην	Α 292
παραβλήδην	Δ 6
μεταδρομάδην	Ε 80
τμήδην	Η 262
κλήδην	Ι 11
βάδην	Ν 516
προτροπάδην	Π 304
ἐπιλίγδην	Ρ 599
ἐπιγράβδην	Φ 166
ἀμβολάδην	Φ 364
ἀμβλήδην	Χ 476.

Ex altero genere inveniuntur viginti septem;

in utroque carmine quattuor:

περισταδόν	in Il.	semel	in Od.	ter
ἀμφαδόν	-	bis	-	quater
σχεδόν	-	duodequinquagies	-	bis et vicies
αὐτοσχεδόν	-	septies	-	semel.

in sola Odyssea septem:

ἐπισταδόν	μ 392 ν 54 π 453 σ 425
παρακλιδόν	δ 348 ρ 139
κρυφηδόν	ξ 330 τ 299
ῥυδόν	ο 426
ἐξαναφανδόν	υ 48
χανδόν	φ 294
πανθυμαδόν	σ 33

in sola Iliade sedecim:

Β βοτρυδόν 89, ἰλαδόν 93, καταφυλαδόν 668, κλαγγηδόν 163.
Π ἀναφανδόν 178, ἀγεληδόν 160.
V περισταδόν 551, σφαιρηδόν 204.

NMO πυργηδόν *N* 152 *M* 43 *O* 618.
MO διακριδόν *M* 103 *O* 108.
MOP ὁμιλαδόν *M* 3 *O* 277 *P* 730.
O ἐμβαδόν 505, ἀποσταδόν 556, φαλαγγηδόν 360.
OΨ κατωμαδόν *O* 352 *Ψ* 500.
ΨI ἀνασταδόν *Ψ* 469 *I* 671.

Unde apparet 1) nullum esse ex adverbiis

in - δην   in - δον

in hisce carminibus

Odyss.	Iliad.	Odyss.	Iliad.
α-γε-κμ-	*BZΘΛMΞ*	β γ ε - ι	*ΘΞΣT*
ρ τ φ χ	*OΣTΨΩ*	ψ ω	*Ω*

2) utriusque generis nullum inveniri

Od. β γ ε - ι ψ   Il. *ΘΞΣTΩ*

V.

Restat ut enumerentur adverbia in -δα cadentia, quorum suffixum -δα sine interventu vocalis conjungitur

1) cum thematibus verbalibus:

κρύβδα Hom. Il. *Σ* 168. Aesch. Choeph. 171 Herm.
κύβδα Aristoph. Equ. 365. Thesm. 489.
μίγδα Hom. Il. *Θ* 437. Od. ω 77.
ἀνάμιγδα Soph. Tr. 519. Nic. al. 560.
ἄπριγδα Aesch. Pers. 1026. 1031.
φύγδα Aesch. Eum. 254.
ἀναφανδά Hom. Od. γ 221. 222. λ 454. Ap. Rh. *Δ* 84.
ἀμφαδά Hom. Od. τ 391. Ap. Rh. *Γ* 615.
χανδά formam aliunde non cognitam memorat Apoll. Dysc. in Bekk. An. p. 562, 16, 20.
ἀποκριδά Joann. Alex. τον. παραγγ. p. 33, 4.
διακριδά Opp. cyn. 2, 496.
γύδα, χύδα vid. Goettling. de accent. p. 338 sq.

περιχυδά Hippocr. p. 528, 38.
αὐτοσχεδά Hom. Il. *Π* 319.
ἀποσταδά Hom. Od. ζ 143. 146.
συσταδά Lobeck. Paral. p. 153.
ἐκταδά Idem l. l. Adn.

2) cum thematibus nominalibus:

ἀγεληδά Arat. Diosem. 233, 347.
αἰφνηδά apud Alexandrinos demum se repperisse notat Lobeck. ad Phryn. p. 19.
διαμοιρηδά Ap. Rh. *Γ* 1028, ubi metri causa *διαμμοιρηδά*.
εἰληδά Arat. 916.
καναχηδά Hes. th. 367. Pind. Nem. 8, 25. Ap. Rh. *Γ* 71. Bekk. An. p. 562, 19.
λαθρηδά Luc. calumn. 21 c. var. lect. *-ον*.
ῥοιζηδά Nic. al. 182. 498.
σφαιρηδά Bekkerus Hom. Il. *Ν* 204 ob *F* insequens pro *σφαιρηδὸν* legi jubet.
Ignotae originis est Hesychii *κλωκυδά· τὸ καθῆσθαι ἐπ' ἀμφοτέροις ποσίν*.
Pro *πανηδά* Jo. Alex. l. l. fortasse scribendum est *παμπηδά*.

Homerica sunt sex (septem): inveniuntur
in utroque carmine: *μίγδα*
in Odyssea: *ἀναφανδά* ter, *ἀποσταδά* bis, *ἀμφαδά*
in Iliade: *κρύβδα, αὐτοσχεδά, (σφαιρηδά)*.
De accentu vid. Apoll. de adv. p. 562.

§. 2. *De adverbiis βυζὸν et βύζην.*

Unum quiddam nondum tetigimus, de quo pauca nunc dicenda sunt. Quod enim Buttmannus [36]) statuit, a verbis.

36) Buttm. Gramm. ²II. §. 119. p. 452.

quorum formae derivatae sigma assumant (ipse nominat *ὀνομαστός*, *γελαστός*, *κτιστής*), adverbia neque in *-δον* neque in *-δην* proficisci, refellitur illis quae supra suo loco sunt prolata. (Cf. *ἐπισπαστήρ*, *ἀνά- ἐπί-νευρόσπαστος* etc. — *ἐμπελαστικῶς*, *ἐπελάσθην* etc. — *ἐψαύσθην*, *ἄψαυστος* etc. — *σχιστός* etc. *ἐνοσφίσθην*, *νοσφιστής* etc.). In *βύζην* autem et *βυζόν*, quae sola esse excepta dicit, aliud quoddam suffixum quaerendum videtur. Imprudentius enim hodie ageret nec sine levitate quadam, qui rem illam, quam vir clarissimus confidenter quidem sed argumentis minime gravibus decernit et quae multorum et quondam tulit et adhuc fert assensionem, ζ illud ortum esse ex *σ-δ*, pro explorata haberet. At vero hoc minime ita esse planissima nunc testimonia clamant cum ab aliis tum a Schleichero et Curtio prolata et illustrata, quae si Buttmannus jam cognita habuisset, vix dubito quin paullo aliter de zeta illius origine statuisset. Demonstrarunt enim viri doctissimi zeta saepissime poni pro *δι δj* (cf. *φραδ-jω* = *φραδ-ιω* = *φράζω* alia). Quod quum ita sit, nemo non concedet *βύζην* originem traxisse a *βυ-διη-ν βυ-δjη-ν*, eodemque modo *βυζὸν* a *βυ-διο-ν βυ-δjο-ν*, et utrumque spectare non ad verbum *βύζω*, sed ad *βυ-νέ-ω*.

Invenitur autem *βυζὸν* apud Hesychium qui explicat *βυζόν· πυκνόν, συνετόν. γαῦρον δὲ καὶ μέγα.* Feminina illa forma *βύζην* (Hesychio *ἱκανῶς*, *ἀθρόως*, *δαψιλῶς*, *πυκνῶς*, *ἐπαλλήλως. ἢ πληρῶς*) Thucydides 4, 8, 7, Hippocrates I. p. 388 K., Arrianus Alex. An. 1, 20; 2, 20 alii usi sunt.

§. 3. *De adverbiis in -δίην.*

Via jam patefacta est qua possint alia quaedam adverbiis in *-δην*, de quibus supra demonstratum est, simillima et conjunctissima perspici. *Ἀμφαδίην* Hom. Il. *Η* 196 *Λ* 336 Od. *ε* 120 dico et *σχεδίην* Hom. Il. *Ε* 830 Nic. al. 88 ejusque compositum *αὐτοσχεδίην* Hom. Il. *Μ* 192 *Ρ* 294 Od. *λ* 535 et *προφθαδίην* Nonn. par. 16, 64 — plura non inveni — qui adjectivorum partim superstitum partim de-

functorum accusativi feminini putandi sunt. Tam exiguum autem esse eorum numerum nemo mirabitur, qui adjectivorum in -διο-ς genus Herodiani aetate[37], esse frequentissimum, rarum antiquo tempore meminerit[38].

Suffixum illud -διο e primario -ja manasse, id quod Curtius conicit, jure jurando quidem affirmari nequit, sed longe verisimilius est quam quod alii statuerunt, quorum placita persequi et longum est nec res ipsa videtur postulare.

§. 4. *De adverbiis in -δια (-δεια).*

Statim potius huc addam plurales aliquot accusativos, qui ab illis nulla alia re differunt, nisi ut suffixo -διο inserta sit ε vocalis: δειο-, quod et ipsum videmus in λειπ: λιπ et φευγ: φυγ. Inusitata quidem iis quorum scripta aetatem tulerunt, sed a grammaticis et glossographis ab interitu servata sunt διχάδεια τυπάδεια ἐντυπάδεια τροπάδεια κουφάδεια ἐγκοιχάδεια, quae ἐπιρρήματα προπαροξύτονα esse in Anecdotis Crameri p. 164, 26 et Bekkeri p. 1364. Theogn. 161, 26 legimus[39]. Accedit Homericum (Od. κ 169) καταλοφάδια; quod postquam Im. Bekkerus, semisaecularis ille carminum Homericorum corrector, καταλοφάδεια scribi jussit, ultimo privati sunt praesidio, quicunque omnia illa non -δεια sed -δια scribenda esse putant.

Quibus exemplis qui plura desideret nonnullas quoque alias voces jungere possit, quae tamen ita comparatae sunt, ut merito in dubitationem vocentur.

§. 5. *De adverbiis in -ινδην et -ινδα.*

Cum adverbiis simplici suffixo -δα, -δην fictis artissime cohaerent quae duplici praedita in -ιν-δα et -ιν-δη-ν exeunt. Huc referenda sunt pauca haece a nominibus propagata:

---

37) περὶ μον. λεξ. p. 18 L.

38) Cf. Lobeck. Prolegom. p. 351 sqq.

39) Cf. Goettling Accentlehre p. 339 g.

ἀριστίνδην Andoc. de pac. p. 104. Isocr. Paneg. 146. p. 71 B. Demosth. p. 1069, 8 (typorum errore in Maur. Schmidtii Hesychio. 1009). Plat. Legg. 9 p. 855 C. cf. Tim. Lex. voc. Plat. s. v. Plut. Lysand. c. 13 p. 440 D. Aristot. Pol. 2. c. 9. c. 11. Lucian. Jov. trag. c. 7. Pollux 1, 176. 6, 175 etc.

κρατιστίνδην Pollux 1, 176.

ἀγχιστίνδην Moschop. π. σχ. 190. Pollux 6, 175. Suid. Phot. Bekk. Συν. λεξ. χρ. 333. Suspectum Hesychii ἀγχιστιδ . ., ὀμνύων ἐγγὺς τῶν βωμῶν. παρὰ Σόλωνι.

πλουτίνδην Aristot. Pol. 2. c. 9. Plut. mor. p. 154 C. Lysand. c. 13 med. Lucian. Jov. tr. c. 7. Polyb. 6, 20, 9. Phot. p. 6, 8.

φαρυγίνδην Et. M. p. 788, 38. Pollux 6, 175. Com. an. 237 ap. Meinek. Com. vol. 2. p. 290; vid. Hesych. — Phot. p. 640, 23. De duplici γ vid. Hermann. ad Eur. Cycl. 355. Apud Suidam corruptum in φαλαγγίνδην.

Illuc ludorum quorundam nomina spectant, quae infra ponam. Utrumque genus, eodem modo inter se conjunctum quo κρύβδην et κρύβδα, si quis disjungeret, a vero aberraret. Aberravit igitur Jos. Budenzius vir sagacissimus, qui, quum in libro suo „Das suffix-κός (-ικός, -ακός, -υκός) Gotting. 1858.“ p. 87 docte exponat δραπετίνδα esse accusativum singularem abstracti cujusdam feminini δραπετινδ- (= δραπετῑδ- = δραπετἴδ-) illa in -ίνδην qualia sint non expedit. Revocandum esse -ίνδα ad radicem ἰδ (Fιδ-εῖν), quod Pottio [40]) visum est, vereor ut probari possit: adjectiva enim cum ἰδεῖν composita neque in -ινδης exeunt neque in -ιδης, sed aucta vocali — qui modus in lingua Sanscrita guna dicitur — in-ειδης. Sed his nolo nunc immorari; Corssenus enim eadem egregieque alia adversus Budenzium et Pottium monuit [41]). Hoeferi syllogen, in qua [42]) Schmid-

40) Etymol. forsch. ²II. p. 565. p. 882.
41) Krit. beiträge p. 139 sq.
42) I. p. 201 sqq. p. 264 sqq.

tium quendam de his ludorum nominibus Pottius[43] et Curtius[44]) disseruisse narrant, inspicere me non potuisse jam supra cum dolore commemoravi[45]. Curtius et Corssenus, hic confidenter[46], dubitanter ille[47]) utramque formam cognatam esse dicunt adjectivis illis verbalibus, quibus non ita bene nomen gerundivum a grammaticis inditum est: quae quidem sententia verisimilior esse illis videtur.

Adverbia in *-ινδα* et a nominibus et a verbis ita proficiscuntur, ut suffixo character eorum, exceptis quinque istis quae prima posui in indice meo, tanquam in exilium exturbetur. Formantur igitur

I. *a verbis et derivatis et non derivatis:*

μυΐνδα Pollux 9, 110, 113. Theognost. 164, 28; Bekk. An. p. 1353. Hesych.

φρυγίνδα Pollux 9, 110, 114. Hesych.

κρυπτίνδα Pollux 9, 110, 117.

ἀποδιδρασκίνδα Pollux 9, 110, 117.

φαινίνδα Pollux 9, 104 sq. Schol. Plat. p. 358 Bekk. Eustath. p. 1601, 30. p. 1554, 35. Athen. 1. p. 4 F. p. 15. Schol. cod. Paris. ad Clem. Alex. p. 283, 39 ed. Pott. Quum Schol. Plat. l. l. explicet: *φαινίνδα παιδιά ἐστιν, ὅταν ἑτέρῳ τὴν σφαῖραν π ρ ο δ ε ι κ ν ύ ν τ ε ς ἑτέρῳ αὐτὴν ἐπιπέμπωσιν* aliique fere eandem explicationem praebeant, apparet adverbium illud derivandum esse a *φαίνω*. Hariolantur enim qui *φαινίνδα* dictum esse exponunt aut a nomine inventoris, quem alii Phainindum vocant, alii

43) Etymol. forsch. ²II. p. 497.

44) Etymol. II. p. 217.

45) Absoluto jam hoc libello G. Curtii opera mihi contigit ut K. E. A. Schmidtii accuratam de adverbiis in- *ινδα* commentationem in Hoefer. Z. f. d. wissensch. der spr. I. p. 264—275 (apud Pottium l. l. typothetarum lapsu p. 201 sqq.) cognoscerem multisque in rebus cum viro doctissimo me consentire viderem.

46) l. l. krit. nachträge p. 148 sqq.

47) Etymol. II. p. 217, 231.

Phainidum, alii Phainestium, aut 'ἀπὸ τῆς ἀφέσεως τῶν σφαιριζόντων', aut per syncopen à φενακίζειν. Ineptius inveniri non poterit.

κυβιστίνδα, quod apud Hesychium et Photium nonnulli maluerunt pro *κυβησίνδα*. Utraque forma linguae legibus non adversatur, sed diversas res indicat: *κυβιστίνδα* enim, quum ad *κυβιστᾶν* i. e. deicere se in caput, saltare in caput spectet, idem est quod nos et novimus et dicimus „radschlagen" sive „purzelbaumschlagen"; *κυβησίνδα* autem derivandum est a *κύβησις* (vid. Maur. Schmidt. in Hesych. s. v. *κυβησίαν*); atque si verum est quod nonnulli codices apud Pollucem 9, 122 tradunt ludum *ἐν κοτύλῃ* vocatum (cf. Athen. 11. p. 479 A. Schol. Il. Ψ 34), in quo *ὁ μὲν περιάγει τὼ χεῖρε εἰς τοὐπίσω καὶ συνάπτει, ὁ δὲ κατὰ τὸ γόνυ ἐφιστάμενος αὐταῖς φέρεται, ἐπιλαβὼν ταῖν χεροῖν τὼ ὀφθαλμὼ τοῦ φέροντος*, alio nomine *ἱππάδα καὶ κυβησίνδα* appellatum esse, dubitari nequit, quin *κυβησίνδα* nostro „huckepferd" respondeat. Fortasse autem scribendum est *κυβεσίνδα* et referendum ad *κύβεσις*, quod Hesychio est *πήρα*.

ψηλαφίνδα Phryn. in Bekk. An. p. 73, 18.

ληκίνδα Lucian. Lexiphan. 8. Apollon. Dysc. in Bekker. An. p. 562, 16.

ἀκινητίνδα Pollux 9, 110, 117.

σχοινοφιλίνδα Pollux 9, 110, 115, ubi cod. Palat. Heidelb. n. 375 *σχοινοφολίνδα*, quod nihili est, exhibet. Nonnullis visum est scribere *σχοινοβολίνδα*. Ex lusus autem ratione quam Pollux hanc esse narrat: *κάθηται κύκλος, εἷς δὲ σχοινίον ἔχων λαθὼν παρ' αὐτῷ τίθησι· κἂν μὲν ἀγνοήσῃ ἐκεῖνος, παρ' ᾧ κεῖται, περιθέων περὶ τὸν κύκλον τύπτεται, εἰ δὲ μάθοι, περιελαύνεται τὸν θέντα τύπτων*, nemo non intellegit aliud esse *τιθέναι*, aliud *βάλλειν*. Potius, si cui *σχοινοφιλίνδα* mutandum videatur, scribi possit *σχοινοφορίνδα*.

II. *a nominibus verbalibus et usitatis et inusitatis:*

κυνητίνδα Pollux 9, 110, 114 sq. Moschop. π. σχ. p. 164.
στρεπτίνδα Pollux 9, 110, 117.
ἑλκυστίνδα Eustath. ad Hom. Il. *P* 389.
διελκυστίνδα Pollux 9, 110, 112. Hesych. Cf. Plat. Theaet. p. 181 A.
δραπετίνδα Theognost. in Bekk. An. p. 1553. Et. M. p. 286. Hesych. Suid.
ἐπαιτίνδα Theognost. l. l.
ἐφετίνδα, quo usus est Cratinus p. 184 (Et. M. p. 402, 39). Perperam Hesychius: πεποίηται παρὰ τὸ φενακίζειν. Luce enim clarius factum id esse ab ἐφεῖναι. Eustath. Od. p. 1554. — Ejusdem originis sed sine dubio diversae naturae est
ἐφετίνδα, cujus rationem Pollux 9, 117 (110) explicat.

III. *a substantivis:*

χυτρίνδα Pollux 9, 110, 113. Hesych. Suidas.
φυγίνδα Theognost. l. l.
ὀστρακίνδα, quo utitur Aristophanes Equ. 855 in ostracismi nomine ludens, Pollux 9, 110 sq. Plat. com. 145 (ap. Hermiam ad Plat. Phaedr. 241 B. cf. Th. Bergk. Commentatt. de reliquiis comoed. Atticae antiquae libri duo p. 261).
χαλκίνδα Alexid. fr. LXXV, 11. Hesych.
ξιφίνδα ortum ex ξιφεσ-ίνδα, Theognost. l. l.
βασιλίνδα, ortum ex βασιλεϝ- ίνδα, Pollux 9, 110. Theognost. l. l. Eustath. p. 1425, 41. Hesych. Suidas s. v. χυτρίνδα, apud quem s. v. Κῦρος haec leguntur: Κῦρος ὁ Περσῶν βασιλεὺς οὕτως ἐκλήθη διὰ τὸ ἐν τῇ βασιλίνδᾳ (sic) λεγομένῃ παιδιᾷ κυριεῦσαι τῶν ἡλίκων. Serione loqueris, Suida, an jocaris?
κυβησίνδα, vid. κυβιστίνδα.

IV. *ab adjectivo sive pronomine* πόσος

ποσίνδα ex Theognosto l. l. apud Xenophontem Hipparch. 5, 10, ubi vitiose legebatur: ὁπότε γε καὶ οἱ παῖδες ὅταν

παίζωσι πρὶ δὲ ἃ δύνανται ἀπατᾶν κτλ., a G. Dindorfio et G. Hermanno restitutum. Cf. Schol. ad Aristoph. Plut. v. 1058. p. 146 ed. Dind., Lucian. Hermot. c. 66. Aristot. rhet. 3, 5, 4.

His plura non inveni, quamquam lexica nonnunquam docent horum vocabulorum numerum esse permagnum. Omnia autem ludorum nomina in *-ίνδα* desinentia in adverbiorum numero habenda esse Theognostus Apollonius Dyscolus Joannes Alexandrinus l. l. dicunt. Dativus enim *βασιλίνδᾳ* apud Suidam s. v. *Κῦρος*, et *κυνητίνδαν*, quod in Cratetis versibus apud Pollucem 9, 155 a Lobeckio [48]) correctum est et ab Im. Bekkero receptum, Utopica sunt et in scribarum cerebris nata, id quod praeter analogiam et veterum diserta testimonia etiam librorum optimorum scripturae luculenter demonstrant. Mirae igitur socordiae accusandi sunt, quicunque crambe ista repetita ejusmodi voces nominativos sing. num. esse opinantur.

De accentu vid. Goettlingii librum p. 338, ubi addas Schol. ad Aristoph. Equ. 865 (851) p. 602 ed. Dind., Suid. s. v. *χυτρίνδα*.

§. 6. *De adverbiis in -αν-δόν.*

Restat ut his duo adverbia simili suffixo praedita adiciam:

κρυφ-αν-δόν, quod Hesychio est *κρυφίως*, cf. Curtius Etym. II. p. 216 sq. et

στοχ-αν-δόν Theogn. Can. p. 162, 7.

---

48) Paralip. I. p. 155 int.